

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

56e JAARGANG

JULI 1954

No. 7

• • •

VERENIGING

TOT

BEVORDERING

DER

BIJENTEELT

IN

NEDERLAND

• • •

SPEURBIJTJES

f 1.50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

WIE WEET een goede staanplaats op de heide voor mijn volken? D. v. VUUREN, Kon. Wilhelminalaan 24, Maassluis.

TE KOOP: 2 goed bevolkte dubbelwandige kasten, elk met 2 broed- en 3 honingkamers, opzetranden, moerroosters en dekplanken. Bevragen: C. DE JONG, Tel. K 1804 - 335, 's-Gravenweg 246, Capelle a.d. IJssel.

GEVRAAGD: 1 of 2 Reizigers voor de verkoop van honing. Brieven onder letter R aan Bijenhuis te Wageningen.

VOOR GOEDE HONING van paardebloem en fruit betalen wij f 1.55 per kg. Klein monster aan BIJENSTAND DE KOERSHOF, Diepenveen.

TE KOOP GEVRAAGD: 3000 kg honing oogst 1954 tegen f 1.60 per kg. Franco Breda emballage wordt U toegezonden of verrekend. C. DONKERS, Honing-Grossier, Boschstr. 21, Breda. - Tel. 4918.

TE KOOP: Wegens gebrek aan opvolger 60 korfvolken, grote waspers en jaagkiepsen enz. Adres: H. SCHIPHORST, Dalmsholterweg 3, Heino (Ov.).

TE KOOP: Enige Bijenvolken op 4, 5 of 6 Simplex-ramen en 1 opzetter in korf. G. VELDKAMP, Utrechtseweg 233, Amersfoort.

TE KOOP: pln. 600 kg Koolzaadhoning bij J. W. JANSEN, Doetinchemseweg 28, Varsseveld.

GEVRAAGD: Koolzaad- en zomerhoning. Aanbiedingen met uiterste prijs aan L. BAKKER, Bijenpark, Hooftvee.

GEVRAAGD: Zware Bijenzwermer. Moeten ziektevrij zijn. Alle soorten bijenhoning. Ruwe en zuivere bijenwas. Elke hoeveelheid Propolis. Betaling contant. Honing- en Waszemerij, Annex Chemische Industrie „ARKADIA“, Lochem. Tel. 827.

TE KOOP GEVRAAGD: een Honingslinger. Moet in goede staat zijn. Aanbieding met prijs aan: A. D. GRUL, Vordense Binnenweg 36, Warnsveld.

TE KOOP: Wegens verandering van bedrijf mijn prima Bijenstand. Voor wie iets goeds wil kopen, unieke aanbieding. 65 prima bevolkte bijenkasten, prima stam, binnenwerk en reiskast. Platte daken met zink en nieuw geschilderd. 35 kleine koninginneteelt-kastjes, 25 dubbele 3-raams koninginneteelt-kastjes, tevens 7-raams kastjes, met voerbak. 20 bevolkte 9-raams kastjes. In één koop of in gedeelten. N. v. d. KROGT, Kerkstraat 53, Oude Wetering. Tel. 405 - K 1713.

BEGINNERS IN DE BIJENTEELT!

Ga Imkeren in Feekakasten, met Feekaramen. Niet duurder dan andere kasten, wel beter.

Vraagt prijscurant. Uitverkoop Schriftelijke cursus bijenteelt Feeka, 106 pag. f 1,25.

FEKA HANDELSONDERNEMING

Achterdijk 26 - BUNNIK - Telefoon 305

H. T. van DAM Bijenpark

Jubbega (Fr.) - Telefoon 103, Hoornsterzwaag

Waarin overgenomen de gehele verkoop van Bijenteeltartikelen van de

N.V. BIJENSTAND „MELLONA“ te Santpoort

Thans nog grotere voorraad van de allerbeste imkersartikelen tegen de laagste prijzen.

DOET UW VOORDEEL

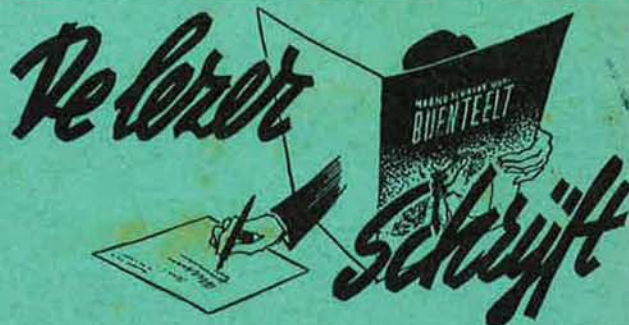
Vraagt onze prijscurant met extra voordelige aanbiedingen.

WIJ VRAGEN WEER TE KOOP:

ieder kwantum Slingerhoning van koolzaad, fruit, klaver enz.

Aanbiedingen van uitsluitend prima kwaliteit met prijs zien we gaarne tegemoet. Bussen om de honing in toe te zenden beschikbaar.

H. T. VAN DAM - JUBBEGA

Zó verkoop ik mijn honing!

Naar aanleiding van het ingezonden stuk in het Groentje van Juni, door de Heer G. Aardema namens de afd. Surhuisterveen geplaatst, wil ik gaarne mijn persoonlijke ervaringen wat de verkoop van honing betreft bekend maken.

Het ene jaar is mijn oogst eens 250 pond, het andere 150 pond, naar gelang het weer en het aantal volken. Dit raak ik jaarlijks tegen een mijns inziens redelijke prijs in vrij korte tijd aan particulieren kwijt, door een bord aan de straatweg te plaatsen met het opschrift **zuivere bijenhoning te koop, 75 cents per potje**. Nu slaat u natuurlijk de schrik om het hart en u zegt: daar zit weer 'n prijzenbederver. Dit is echter niet het geval, daar de potjes, die ik omzet, half pons potjes zijn. Dit heb ik gedaan omdat 75 cent gemakkelijker wordt uitgegeven dan f 1,50 voor een pondspot en bovendien een en ander voor de huisvrouw op de tafel niet zo'n plakboel wordt. Ik raak mijn honingvoorraad gemakkelijk kwijt daar zelfs heren doctoren patiënten naar mij toe sturen, omdat men weet dat het echte honing is van Nederlandse bijen. Ik zou echter het gehele jaar nog wel meer kunnen omzetten, daar, als mijn voorraad uitgeput is, nog diverse mensen terug komen als hun potje leeg is. Meest stuur ik ze dan naar collega's, van wie ik weet dat ze ook geoogst hebben, doch om de een of andere reden geen bord aan de deur zetten.

Meest blijkt men dan ook nog met een behoorlijke portie te zitten of men verkoopt dit voor een veel billijker prijs aan de handel.

Als nu alle bona fide bijenhouders over 't gehele land hun honing te koop aanboden door plaatselijke advertentie of, zoals ik het doe, dan geloof ik dat er in Nederland heel wat meer honing geconsumeerd zou worden, met voor de bijenhouders redelijke opbrengsten.

Bovendien praat men dan nog eens met zijn klanten en misschien maakt men op die manier nog eens een nieuwe imker.

Hopende dat velen succes mogen hebben met de afzet van hun product, met imkersgroet

AALSMEER-OOST

W. STRATER

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen. Telefoon 2863, Postrekening 27772.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.

BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE
VERENIGING TOT
BEVORDERING DER
BIJENTEELT
IN NEDERLAND.

Versijnt de eerste Dinsdag
van elke maand.

Veertien geslaagden Practisch Imker

Voor het examen Practisch Imker hadden zich 38 candidaten aangemeld. Eén candidaat is niet opgekomen. Aan 14 candidaten is het diploma toegekend. Onder de geslaagden bevonden zich ook de beide dames, die zich voor het examen hadden opgegeven.

HET examen Practisch Imker werd te Wageningen afgenomen in de week na Pinksteren. Wageningen is na lang wikken en wegen als examenplaats gekozen, omdat een verspreid examen onvoldoende waarborg bood voor een uniform examen.

Examinatoren waren de heren: A. van den Berg, Egmond Binnen; A. T. van den Brink, Renkum; H. van Gool, Tilburg; A. S. Planting, Paterswolde en J. H. Rüger, Aalst. Voorzitter van de examencommissie was de heer A. S. Planting, secretaris was de heer R. P. Groenveld.

Het toezicht op het examen werd gehouden door de rijksbijenteeltconsulenten Dr. Ir. A. Minderhoud en Ir. J. Mommers en de leraar in algemene dienst van het rijksbijenteeltconsulentschap te Wageningen, de heer J. van Aarst.

Geslaagd zijn:

de dames H. C. Mansveld, Wassenaar en W. Slotemaker, Bilthoven;

en de heren J. Backhuys, Bloemendaal; J. A. Brouwer, Dieren; G. H. Grijsze, Soest; P. S. Harmsen, Leiden; G. Japin, Apeldoorn; O. B. de Kat, Nieuwer Amstel; P. Klapwijk, Rotterdam; A. M. Nobbenhuis, Zwollerkerkspel; C. L. Noordermeer, Apeldoorn; A. H. Oudenes, Lekkerkerk; M. J. Simonis, Amstelveen en K. Zeelte, Oldemarkt.

Onze hartelijke gelukwensen voor de dames en heren, die er in slaagden het diploma te verwerven.

Verder een woord van dank aan de examinatoren, die de moeilijke taak hadden dit examen af te nemen. Ze konden niet teruggrijpen op vroegere examens en ze hebben dan ook urenlang moeten beraadslagen voor het juist en rechtvaardig toekennen van de cijfers.

Zij, die deze eerste keer niet slaagden, moeten de moed niet laten zakken. Het handelen en beoordelen van een volk is niet zo moeilijk als men er zich aan gewent

om het op eigen stand altijd goed en grondig te doen. En wat de aan de praktijk ten grondslag liggende theorie betreft: de examencommissie heeft besloten een uitvoerig rapport in ons Groentje te publiceren, waaraan volgend jaar de candidaten een goede steun zullen hebben.

We hopen en vertrouwen dat de geslaagden hun kennis en bekwaamheid in het volgende seizoen zullen overdragen aan grote groepen beginnende imkers en ook aan de velen die geen beginners meer zijn, maar die we gelukkig ook steeds in groten getale op onze beginnerscursussen aantreffen.

Direct bij het Bijenhuis een circulaire aanvragen over honinggevende gewassen en deze persoonlijk overhandigen aan de instantie, die over de beplanting van wegen, parken en plantsoenen beslist. Dan komen er misschien linden inplaats van eiken!

Vóór 8 Augustus: Inschrijven voor de Imkersdag te Emmen. Zie blz. 107 van dit nummer. Etiketten en deelnemersnummer voor de Honingtentoonstelling aanvragen bij het Bijenhuis. Zie blz. 108.

28 Augustus: Zilveren Imkersdag en Nationale Honingtentoonstelling te Emmen.

Vóór 1 September: subsidie aanvragen voor lezingen en cursussen bij het Bijenhuis te Wageningen. Zie blz. 109.

Red.

Over de betekenis van de fermenten en andere werkzame stoffen in honing

door Prof. Dr. SPÖTTEL. †

Prof. Spöttel is zeer bekend geworden door zijn boek: „Honig und Trockenmilch“. Hij heeft in dat boek een samenvattend overzicht gegeven van de literatuur over het honingonderzoek. Hij had de leiding van het onderzoek naar de resultaten van voeding met honing in ziekenhuizen, kindertehuizen en tehuizen voor ouden van dagen.

In biologisch volwaardige bijenhoning zijn de volgende groepen van stoffen aanwezig:

1. glucose¹⁾ en fructose²⁾ in een oververzadigde oplossing, benevens koolhydraten, welke géén monosacchariden³⁾ zijn.
2. geringe hoeveelheden stikstofhoudende verbindingen, welke gedeeltelijk eiwit of afbraakproducten van eiwit of amiden⁴⁾ zijn.
3. geringe hoeveelheden mineralen, vooral kalium, fosforzuur, veel metalen, voor een deel slechts in sporen.
4. fermenten⁵⁾, en wel diastase, invertase en phosphatase.
5. andere physiologisch werkzame stoffen, welke geen fermenten zijn, waartoe ook de reuk- en smaakstoffen behoren.

In het volgende ga ik op de physiologische werkingen van honing en zijn therapeutische aanwending met inachtneming van deze, in biologisch volwaardige honing aanwezige groepen van stoffen, nader in. Uit proeven, voornamelijk in U.S.A. en Italië, blijkt, dat honing niet alleen een zeer goed voedingsmiddel, maar ook een versterkend middel voor zuigelingen is, waardoor de weerstand verhoogd en het herstel versneld wordt. De gewichtstoename waren hoger bij honing dan bij suikertoevoer.

De gunstige beïnvloeding van de darmflora door de suikers en inhibiden⁶⁾ van honing en de ondersteunende werking van de fermenten op de verteringsprocessen zijn bij toediening van honing aan zuigelingen van betekenis.

In Duitsland en Zwitserland zijn proeven over de betekenis van honing voor kinderen genomen. De proeven in Duitsland toonden aan, dat de groep jeugdige personen, welke honing kreeg, niet alleen meer toenam in gewicht, maar ook bij middelzware en zware arbeid frisser

bleef, en groter uithoudingsvermogen vertoonde tegenover een vergelijkingsgroep.

De Zwitserse proeven bewezen, dat honing het gehele lichaam krachtiger maakt, en hierdoor wordt de snellere genezing van ziekten bereikt.

De groep kinderen, die een honingkuur doormaakte, nam meer in gewicht toe, en vertoonde bovenal verhoging van het haemoglobinegehalte⁷⁾ van het bloed en van het aantal erythrocyten⁸⁾. De combinatie van de suikersoorten met etherische oliën en de hierdoor bepaalde resorptie⁹⁾ en osmotische¹⁰⁾ verhoudingen, te zamen met de desinfecterende werking, zowel met de ondersteunende invloed der fermenten ten opzichte van de verteringsprocessen hebben bij de gunstige beïnvloeding van kinderen door honing betekenis.

Verder speelt de toevoer van gemakkelijk oplosbare mineralen in organische verbindingen, zoals fosforzuur, calcium en kalium, bovenal ijzer en cobalt, een rol.

In de laatste tijd werden door Schiller, Klotzbücher, in het bijzonder door Koch, Schimert en Krämer, uitgebreide onderzoekingen over de uitwerking van honing op het hart gedaan. Er werd in honing een stof ontdekt, die op een specifieke wijze de benutting van suiker bevordert. Deze treedt echter eerst op, wanneer de cellen een grotere ontlading van energie eisen. Punt voor punt wordt bij een intraveneuze toediening van een 20 resp. 40% oplossing van honing bewerkt:

1. stijging van de doorbloeding van de kransvaten van het hart, berustend op een verwijding van de stroombaan dier vaten tezamen met een vermindering van de weerstand in dat vaatsysteem.
2. Een, met die van choline overeenkomende, werking, welke zich in een verlangzaming van de frequentie en voor een deel zich in een verlaging van de bloeddruk uit.
3. Rechtstreekse werking op het onvoldoend werkend hart, en wel gaat het hier om een stijging van de samentrekkende werking, welke stijging zich uit in een toename van de druk amplituden bij verlangzaming van de hartslag en in een verkorting van de samentrekking¹¹⁾ bij verlangza-

ming van de uitzetting¹²⁾ van het hart. Deze uitwerking vertoont overeenkomst met de werking van hartglykosiden.

4. Regulering van extrasystolische arrhythmien¹³⁾, welke op stoornissen van de stofwisseling van het hart berusten.

Met nadruk wordt er op gewezen, dat deze werkingen door suikeroplossingen niet te bereiken zijn. In honing heeft men een middel, dat, naast de aanbidding van een draager van de energie in de vorm van suikers, gelijktijdig de benutting van de verstreker der energie in een bijzondere vorm bevordert. Met deze werking hangt de verhoging van het prestatievermogen van het lichaam door honing samen.

Krämer heeft uitgemaakt, dat ratten, wanneer zij met de honingoplossing M2 waren voorbereid, wezenlijk meer uithoudingsvermogen hadden, dan zonder voorbehandeling. Het prestatievermogen werd bepaald door de tijd, dat zij een zwemproef volhielden, tot uitputting optrad. De proefdieren, die honing gekregen hadden, zwommen gemiddeld 50% langer dan die, welke niet waren voorbereid.

Naast de suikerwerking en de door Koch ontdekte benuttingsfactor, nemen ook de organische fosforverbindingen aan het prestatievermogen deel. In de praktijk past men in Engeland deze kennis toe, door sportlieden, bij zeer inspannende verrichtingen, honing toe te dienen. Bij de gunstige beïnvloeding van maagzweren door honing speelt niet alleen de suiker een rol, maar ook de in honing voorkomende aminozuren¹⁴⁾ en oestrogene stoffen.

Bij darmstoornissen, veroorzaakt door een zwakte der fermenten, verder echter ook bij opgezetheid en obstipatie, is honing een uitstekend middel gebleken.

Bij darmstoornissen, voornamelijk bij toestanden van het spijsverteringskanaal, welke een stoornis van de vertering van zetmeel en disacchariden¹⁵⁾ met zich meebrengen, wordt honing gegeven.

Voor de gunstige werking van honing op de verteringsprocessen zijn de honingfermenten van de grootste betekenis.

Bij het nuttigen van honing wordt er steeds de nadruk op gelegd, dat zij te zamen met brood genuttigd wordt. Tegelijk met brood komen steeds slechts kleine hoeveelheden honing in de mondholte. Gedurende het doorweekt worden met speeksel en zolang het zoutzuur en pepsine¹⁶⁾ van de maag niet in te hoge concentratie werken, kunnen de toegevoerde honingfermenten hun werkzaamheid zonder meer uitoefenen. De honingfermenten: diastase, inver-

¹⁾ Druivensuiker.

²⁾ Vruchtensuiker.

³⁾ Suikers, welke slechts uit een enkelvoudige suikersoort bestaan.

⁴⁾ Stikstofhoudende verbindingen, die geen afbraakproducten van eiwit zijn.

⁵⁾ Organische, aan eiwit gebonden verbindingen, welke het tot stand komen van bepaalde chemische verbindingen begunstigen zonder zelf aantoonbare veranderingen te ondergaan.

⁶⁾ Organische, voor warmte gevoelige stoffen, die gedeeltelijk de groei van bacteriën remmen of op bacteriën min of meer dodelijk werken.

⁷⁾ Rode bloedkleurstof.

⁸⁾ Rode bloedlichaampjes.

⁹⁾ Opneming door de darmwand.

¹⁰⁾ Overgang van stoffen, tussen twee door poreuze wanden gescheiden vloeistoffen.

¹¹⁾ Systole.

¹²⁾ Diastole.

¹³⁾ Onregelmatige hartbeweging.

¹⁴⁾ Stikstofhoudende organische zuren, die het lichaamseiwit opbouwen.

¹⁵⁾ B.v. onze gewone suiker.

¹⁶⁾ Eiwitsplitsend ferment van de maag.

tase, inulase, katalase en phosphatase zijn van eiwitachtige natuur. Daardoor is het waarschijnlijk, dat zij gesplitst worden, als de maagsapconcentratie hoog is, voor zover niet een bijzondere beschutting aanwezig is.

Het maagslijm werkt op de fermenten als een beschermend colloid, en tengevolge daarvan blijft bij een hoog gehalte aan slijm de activiteit der fermenten behouden. Ook de binding door leucine en zoutzuur, welke in de eerste fase van de maagvertering uitgescheiden wordt, speelt voor het behoud der fermenten een rol. Later volgt de verzuring van de maaginhoud door melkzuur, wijnsteenzuur en malonzuur, welke de fermenten niet beïnvloeden.

Door Amerikaanse onderzoekers zijn in honing colloïden vastgesteld, ongeveer 0,5%. Deze colloïden hebben eveneens de werking van beschuttende colloïden voor de fermenten van de honing na de overgang in de maag.

Verder speelt de geconcentreerde suikeroplossing een rol in dezelfde richting, in zoverre als de adsorptieverschijnselen van de suiker daarvoor spreken, dat de fermenten behouden blijven. De meest verschillende proeven zijn in deze richting gedaan.

De pharmaceutische preparaten, welke men ter verhoging van het fermentgehalte van de darm geeft, heeft men gedeeltelijk aan tannine gebonden, daar men gevonden heeft, dat de tannine-verbinding, welke gevormd wordt, niet door de zuren van de maag gesplitst wordt, wel echter in de darm een aanhoudende werking kan ontvouwen. Daar in honing eveneens tannine aanwezig is, staan ook de honingfermenten onder de bescherming van deze stof.

Ter bereiding van pharmaceutische praeparaten wordt ook planten-amylase gebruikt, welke pH-optimum tussen 4,5 en 5,0 pH ligt. Tengevolge van dit zwakke optimum is het naar Eichhorn voor de enzymen mogelijk, hun enzymwerking reeds in de maag te beginnen, en hun werkzaamheid tot ver in de darm te handhaven, zodat de breedte hunner werking naar verhouding groot is. Daar het pH-optimum der honingdiastase hetzelfde is, is het waarschijnlijk, dat de honingdiastase dezelfde werking in de darm heeft, als de in een plantaardig praeparaat gegeven diastase.

Samenvattend kan men vaststellen, dat door de beschuttende colloïden en de adsorptieverschijnselen de werking van de fermenten van de honing althans voor 't grootste gedeelte behouden blijft. Ook het feit, dat door grotere suikerhoeveelheden de zoutzuurwaarden verminderen, werkt in dezelfde richting. De fermenten van de honing ondersteunen de vertering der koolhydraten, wat vooral bij een verzwakking van de fermenten van het lichaam van betekenis is. O.a. is ook Caillas van opvatting, dat de gemakkelijk te assimileren honing op grond van de aanwezigheid van de diastase in de darm, in het bijzonder bij verslap-

ping en trage werking van de darm, te gebruiken is.

Voor de gunstige beïnvloeding van de verteringsprocessen in de darm spelen verder de suiker- en aromatische stoffen, in 't bijzonder de etherische oliën, een rol. Volgens Meijer en Gotlieb kunnen kleine hoeveelheden etherische oliën, welke als carnativa gebruikt worden, de spastische contracturen¹⁷⁾ verminderen, welke de voortbeweging van de darmgassen verhinderen, en Verzar en Kokas vooral hebben de gunstige werking van verschillende stoffen, welke etherische oliën bevatten, op de beweging der darm-slokken aangetoond. Door deze aromatische stoffen wordt de resorptie van glucose bevorderd. De aromatische stoffen hebben verder een desinfecterende werking, wat betekent, dat zij de verwekkers van de rotting in de darm terugdringen.

Opgelost in warme melk, en slokjes-gewijs gedronken, wordt honing beschouwd als een middel, dat de prikkelhoest verzacht en slijm oplost bij hoesten, heesheid, kinkhoest en katarren van elke soort der luchtwegen.

De suikers en etherische oliën zijn de groepen van stoffen, welke hier 't sterkst werken.

De werkzame bestanddelen van de etherische oliën zijn de terpenen, welke werking afhangt van de dosis, nl. in kleine hoeveelheden prikkelend op de atonische bronchus¹⁸⁾ in grotere hoeveelheden spasmolytisch¹⁹⁾ op de spastische bronchus²⁰⁾. Bovendien hebben zij een zacht desinfecterende en een licht stimulerende werking op het trilhaarepitheel.

De bevordering der bloedstolling door honing wordt gedeeltelijk door de suikerconcentratie, gedeeltelijk door zekere afbraakproducten van eiwit, vooral aminozuren, veroorzaakt, en dit kan ook gebeuren door de combinatie van ascorbinezuur en kalk.

Voor de diuretische werking²¹⁾ van honing is het gehalte aan organische zuren, vooral aan etherische oliën en flavonverbindingen, verantwoordelijk. De niervaten worden door geringe hoeveelheden van etherische oliën verwijd, en meer doorlaatbaar, waarvan een stijging der diuren het gevolg is.

Bij koortsachtige ziekten wordt honing als een succesvol hulpmiddel aangewend, in de vorm van de honingdrank. Van oude tijden af is de versterking van plantensappen bij alle ziekten, welke met koorts gepaard gaan, in gebruik. De in de honing voorhandene organische zuren tezamen met glycosiden, welke salicylzuur bevatten, werken in de richting van een verlaging van de koorts.

Honing is de beste wondzalf. In elke

vuile of anderszins verdacht uitzien-de wonde kan zonder voorafgaande reiniging honing ingedruppeld worden. Door de honing worden sterke osmotische werkingen aan de gang gezet, waardoor afstervende stoffen worden weggespoeld. Verder heeft de suiker en hebben voornamelijk de fermenten ontgiftende werking.

Bij alle acute en chronische, in ettering overgaande ontstekingen, abcessen van de oppervlakkige huid, het celweefsel en de klieren wordt honing gebruikt. De zwaarste karbonkels kunnen cosmetisch bevredigend tot genezing geraken.

Een oud huismiddel, dat reeds in de middeleeuwen toepassing vond, maar heden weer door artsen wordt toegepast, bestaat daarin, honing met roggemeel tot een dikke pap aan te roeren, welke op een linnen lapje gestreken op de zweer gelegd wordt. De honing sluit de lucht volkomen van de wonde af en werkt licht desinfecterend. Bij de vernietiging van kiemen en de begunstiging der wondgenezing, nemen de fermenten, en wel in 't bijzonder de invertase, etherische oliën, anemonine en bitterstoffen deel. Vooral spelen bij de antibacteriële remmende werking van de honing de thermolabele en photolabele remmende stoffen, de inhibinen, een rol, welke Dold en zijn medewerkers, ook in verschillende andere secreten, zoals melk en speeksel hebben aangetoond. De hoge suikerconcentratie bewerkt verder langs osmotische weg een wegspoelen van bacteriën en afstervende stoffen.

In het voorafgaande heb ik de veelzijdige aanwending, welke de honing in de therapie vindt, gekarakteriseerd, en op de betekenis van de verschillende werkzame stoffen van de honing opmerksaam gemaakt, welke daarbij een rol spelen. Het zijn niet alleen fermenten, maar ook werkzame stoffen van verschillende organische natuur. Voor de meeste van deze is kenmerkend, dat zij gevoelig zijn voor hogere temperaturen en dat zij in honing voor suikervoorzorg niet of slechts in sporen voorhanden zijn. De fermenten vertegenwoordigen slechts een deel dezer werkzame stoffen, welke wij iets nader kennen. Bij veel andere staan we slechts aan 't begin onzer kennis. Voor de biologisch volwaardige honing is een hoger gehalte aan fermenten en andere werkzame stoffen kenmerkend. Het gehalte aan fermenten kenmerkt juist de honing. Een honing met een laag of ontbrekend fermentgehalte moet men als biologisch minderwaardig betitelen. Van zulke zijn niet de bovengenoemde gunstige werkingen te verwachten. Zulk een honing zakt in zijn werking en betekenis bijna tot de trap van kunsthoning af, daar juist de voor de honing kenmerkende bestanddelen ontbreken of sterk gereduceerd zijn. Van de fermenten van de honing is de diastase 't meest diepgaand onderzocht, ofschoon de overige fermenten bij haar in betekenis niet achterblijven.

(Vertaling Dr. P. Tilma, arts te Paterswolde).

¹⁷⁾ Krampachtige samentrekking.

¹⁸⁾ Verslachte bronchus.

¹⁹⁾ Krampverminderend.

²⁰⁾ Krampachtig samengetrokken bronchus.

²¹⁾ Pisdrijvend.

Kastverwarming

Door C. L. WISSE

(Vervolg van Juni-nr., blz. 86)

Ventilatie. Ook voor een goede ventilatie hebben we te zorgen. Verwarmt men slechts één kast en werkt men volgens het hier gegeven schema, dan geschiedt de ventilatie automatisch. De verwarmde lucht, die bij de opening O de kast binnentreedt zal zich volgens de aangegeven slingerlijn naar boven begeven, in haar loop steeds meer warmte verliezend, tenslotte zover afgekoeld zijn, dat ze zwaarder wordt en aan de voorkant van de kast weer naar beneden zakt om tenslotte door de vliegopening de kast te verlaten. Hier geschiedt dus de ventilatie geheel automatisch, zonder speciale voorzieningen.

Bij het verwarmen van mijn stapel ging ik enigszins anders te werk. Hierbij werd de verwarmde lucht zowel voor, als achter in de kast toegelaten, waarbij getracht werd van de gehele bodem zoveel mogelijk gelijkmatig warmte te laten opstijgen. Ventilatie werd verkregen aan de bovenkant van het bovenste (het derde) volk, door de bovenste broedkamer te dekken met een glazen plaat, die in een raam ingelijst zat, welk raam langs alle zijden een ruimte van 1 mm open laat, waardoor de „verbruikte” lucht uit de stapel verdwijnen kon. Hetzelfde zou te bereiken zijn door in de bovenste broedkamer een paar luchtgaten te boren.

Watervoorziening. Water is voor een zich uitbreidend broednest nu eenmaal even onmisbaar, als suiker (of honing) en stuifmeel. Slaat het weer plotseling om door een weer optredende kou, die de waterhaalsters verhindert om uit te vliegen, dan moeten de bijen het water in de kast kunnen vinden.

Wasmot. Ook de wasmot waardeert de kunstmatige verwarming buitengewoon, ontdekt die vrij spoedig en legt er gaarne haar eitjes. We moeten de installatie geregeld goed schoonhouden bij het nazien van het volk om onaangename verrassingen te voorkomen.

Vraag III. Op welke temperatuur moeten we verwarmen?
De temperaturen voor de bijen van belang zijn de volgende:

Wintertemperatuur 45° F. of $\pm 7^\circ$ C.
Werktemperatuur 85° F. of 30° C.
Broedtemperatuur 93-97° F. of 34-36° C.
Eigen lichaamstemp. 12-13° F. of 6° C.

Ons gaat het thans om de broedtemperatuur, want hetgeen we trachten te bereiken, is de bijen een handje te helpen bij het vormen van een nieuw broednest. De meningen bij de verschillende experimenteerdere tot

hoever die hulp mocht gaan, m.a.w. tot welke temperatuur er verwarmd mag worden, lopen nogal uiteen en variëren tussen 22 en 30 C. Welke temperatuur nu wel het beste heeft voldaan, kan niet worden gezegd. Allen zijn het er echter wel over eens, dat niet op 35 C. verwarmd moet worden. „Men moet ook wat aan het eigen initiatief der bijen overlaten”, is blijkbaar de gedachte van allen geweest. Of, „men moet niet de bijen de warmte geven, die wij mensen denken, dat ze nodig hebben, het moet slechts een hulp voor hen zijn en laten we het aan de bijen zelf over, hoe warm het precies zijn moet.” Nemen we daarom een temperatuur tussen de twee uitersten en zorgen ervoor, dat die blijft tussen 25 en 28 C., dan zullen we zeker veilig werken. Alleen Armbruster beschrijft een verwarmingsmethode, waarbij de temperatuur op 34 C. wordt gehouden. Hierbij wordt gewerkt met een „broedstoof”, waarin de ramen met verzegeld broed worden geplaatst echter zonder bijen. Men moet dan bij benadering de datum weten, wanneer de bijen uitkomen om het raam weer aan het volk terug te kunnen geven. Zoals gezegd werkt men daarbij met een broedstoof. Het volk zelf wordt daarbij niet verwarmd. De broedstoof neemt dus tijdelijk een deel van het werk van het volk over, dat daardoor ontlast wordt en zich geheel met het open broed kan bezig houden. Deze werkwijze kan hier verder buiten beschouwing blijven.

Vraag 4. Wanneer moet verwarmd worden?
Allen zijn we het er over eens, dat de behoefte aan warmte bij onze volken in het voorjaar het grootst is. Wat doen wij, als wij in het voorjaar met drijfvoeren beginnen? Dan stoppen we onze bijen zo warm mogelijk in en zorgen ervoor, dat er zo weinig mogelijk warmte verloren gaat. Aan wat een grote weerswisselingen staan onze volken niet bloot gedurende Maart en April, om de ijsheiligen in Mei niet te vergeten. Zonder verwarming ontstaat er in zulke koudeperiodes een grote terugslag in broed, omdat het de bijen onmogelijk is om al het reeds gevormde broed te blijven onderhouden. Als wij gaan drijfvoeren zonder

te verwarmen, dan zetten wij onze bijen aan het broednest uit te breiden, zonder er ons iets van aan te trekken, of zij het ook onderhouden kunnen. Verwarmen is dus eigenlijk niet anders, dan zijn volken veilig stellen tegen eventuele terugslag bij koude periodes in het voorjaar.

Sechrist verwarmt zijn bijen ook gedurende de wintermaanden, en wel op een temperatuur van 40° C. Zeker zullen daardoor heel wat oudere bijen door de winter heengebracht worden, die anders in die tijd zouden sterven. Of deze overwinterende oudjes echter in het voorjaar nog van nut kunnen zijn voor het volk, valt niet zo maar zonder meer uit te maken. Dit zal eerst door proefnemingen kunnen worden vastgesteld.

Voorlopig blijft dus het voorjaar de meest geschikte tijd voor het verwarmen, en wel tegelijk met het drijfvoeren.

Doch ook na half Augustus, wanneer het 's nachts reeds zo kil kan zijn, kan kunstmatige verwarming uitstekend dienst doen om de broedaanzet te stimuleren, om de nodige jonge bijen te verkrijgen voor de winterzit.

Hetzelfde geldt voor eventuele gure regenachtige dagen die zomers dikwijls kunnen optreden, ook dan kan verwarming gedurende de nacht zijn nut hebben.

Dat men bij verwarmen vroeger darrenbroed krijgt en dus ook eerder zwermen kan verwachten, ligt voor de hand.

Tenslotte kan men zeer goed van extra warmte gebruik maken bij de Koninginneteelt. Ieder, die zich daarmee bezig houdt, weet uit ervaring, hoeveel werkbijen daarbij nodig zijn om die te doen slagen. Met kunstmatige verwarming kan men het aantal werkbijen tot een minimum beperken en toch succes hebben.

Om de kosten te drukken construeerde Sechrist zijn verwarmingsapparaat zodanig, dat men er 2 kasten naast elkaar op kan plaatsen. Beide kasten profiteren dan van één verwarmde bodem.

Veel zuiniger werkt men echter, als men de volken stapelt, waarbij men dan slechts aan het onderste volk warmte toevoert. Hier bereikt men wel het hoogste rendement.

Den Haag.

NEDERLANDSE HONING

hoort in

HONINGBOKALEN

Zie pag. 103

uit de Jaagkieps

- Propolis, de onbekende
- Nadere gegevens over A. van Schothorst
- Pentekening van Albrecht Dürer
- Filmmieuws
- Nieuw middel om heidehoning te slingeren
- Thermowas
- Kunstraat van gemengde was-soorten
- Waardering voor de arbeid van Hazelhoff
- Heeft men in Duitsland te kleine kasten?
- Gedenkteken voor het eerste bijenvolk in Californië

In het Jan.-nummer van La Gazette Apicole komen we weer een artikel over propolis, „de onbekende” tegen, dit is van Louis Gaillard.

Als men propolis, zoals men dat door afkrabben van ramen, kasten enz. verkrijgt, verwarmt, dan krijgt men hiervan een hoeveelheid was, ongeveer 30 pct., met bijzondere eigenschappen. Deze was is naar de bekende Franse bijen-deskundige en schrijver Perret-Maisonnette vernoemd, het heeft een bijzondere adhaesie, kneedbaarheid, geur enz. Als men bij het overblijfsel van de behandelde propolis weer was voegt krijgt deze was dezelfde eigenschappen.

De schrijver van het artikel heeft in 1919 in Rio de Janeiro bij toeval nog een eigenschap gevonden. In genoemd jaar, na de eerste wereldoorlog, was er in Rio geen bijenwas te verkrijgen. Gaillard wilde uit oude kasten (vaste bouw) de restanten was en propolis verwerken. Hij zette deze au bain-marie (heet waterbad) op het vuur zo dat het water niet bij de propolis kon komen. Hij roerde het mengsel flink en zag dat er lucht-bellen ontstonden, zoals dat het geval is als men was zuivert met zuringzuur of zwavelzuur. De bellen waren eerst vuil maar werden langzamerhand helderder, totdat zij de mooie gele kleur van goed gezuiverde was hadden. Men moet steeds flink roeren en dan de was door een metalen zeef gieten. De zo verkregen was wordt graag door de bijen verwerkt.

Met het restant propolis kan men opnieuw vuile was zuiveren, maar men moet steeds flink roeren.

„Gooi Uw propolis niet weg, het is een goed zuiveringsmiddel, beter dan zwavelzuur (niet bijtend) of zuringzuur (niet giftig) en vreet niet in op

het vaatwerk, dat dan jaren meegaat.

Verder kan men propolis goed gebruiken aan drijfriemen van machines, het zal het slippen hiervan verhinderen.

Ik heb een proef genomen om wat zeer donkere was te zuiveren, ik kreeg inderdaad wat mooie was, maar...

„Kithars is geen bijenwas”, zegt Max Sebald in Der Imkerfreund 1954/2. Naar zijn ervaring is het onmogelijk propolis van was te scheiden. Slechts een kleine hoeveelheid propolis is nodig om de hardheid en rekbaarheid van de was te veranderen.

Naar aanleiding van hetgeen ik in de Jaagkieps 1954/3 schreef over de bijenteelt in Gelderland en waarin ik het betreunde dat de schrijver in de Gelderse Volksalmanak A. van Schothorst op de Valk niet de naam van zijn woonplaats genoemd had, kreeg ik van mev. A. v. H.-W. te Hengelo (G.) een brief, waarin zij o.a. schreef:

A. van Schothorst is mijn grootvader. Hij woonde in zijn jeugd op de boerderij „De Krijenspraak” (Kraaienspraak) in de buurtschap „De Valk” bij Lunteren, later in het dorp Lunteren (Gem. Ede), waar hij tientallen jaren wethouder van Ede was. Hij was een groot bijenliefhebber, evenals mijn vader, de heer Wigman, die vele jaren voorzitter was van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt. Van hen heb ik zeker de LIEFDE voor de bijen geerfd.

De geachte briefschrijfster deelt dan nog mede dat Ds. Helderling in een boekje „Wandelingen over de Veluwe” 1841 een Honingfeest bij zijn „Bijboer” beschrijft. Zijn „Bijboer” was genoemde heer van Schothorst. Ik heb het boekje van Ds. Helderling ter lezing kunnen krijgen en hoop U later iets hieruit te kunnen vertellen.

Onze hartelijke dank voor de interessante brief van Mevr. A. v. H.-W.; haar vader, de heer B. Wigman was Algemeen-Secretaris van 1898 tot 1913 en voorzitter van 1916 tot 1925. Hij behoorde tot de eerste Redactie van ons Groentje, waarvoor hij veel bijdragen leverde en de rubriek: „Uit de Vreemde” verzorgde.

Een andere lezeres, mej. H. C. M. te Wassenaar, stuurde mij een afdruk van de pentekening, waarop ik in de Jaagkieps van ons laatste Kerstnummer doelde. De tekening was niet, zoals daar fout vermeld staat van Lucas Cranach, maar van de Duitse schilder Albrecht Dürer (1471—

1528). Ik hoop dat de reproductie van wat mej. M. terecht een „charmant tekening” noemt, voor ons Groentje geschikt is. Ik dank mej. M. voor de toezending.

De Texas Company laat films maken, welke zij voor haar klanten onder de landbouwers laat draaien. De achtste is een gekleurde bijenfilm: Bees for Hire — Bijen te huur — en duurt 29 minuten. In deze film wordt de bestuiving van planten op velerlei wijze gedemonstreerd, ook wordt het inwendige van een kast vertoond. „Geen film heeft ooit zo’n uitgebreide studie van het gehele bijenleven gemaakt en is zo geslaagd”, zegt het American Beejournal 1954/2.

De bekende Franse bijendeskundige, schrijver en promotor van het Koninklijke Voedsel, heeft ook een nieuwe bijenfilm gemaakt. Deze heeft tot titel: De productie en oogst van stuifmeel en Koninklijk Voedsel. Het is een 16 millimeter kleurenfilm, 150 meter lang, duur 15 à 20 minuten.

De film staat ter beschikking der bijenteelt-verenigingen. (Abeilles et Fleurs 1954/1.)

In de Revue française d’Apiculture 1953/11 schrijft een briefschrijver dat een bijenhouder bij het zien van de film: De terugkeer van Don Camillo, aangenaam verrast zal zijn als hij ziet, hoe Peppone aan Don Camillo een goed drankje met een pot honing brengt om zijn hoesten te verlichten.

Zo zullen talrijke oningewijden door het witte doek de geneeskrachtige waarde van honing tegen keelpijn, hoest en griep leren kennen.

In het Maartnummer van het laatstgenoemd Frans blad beschrijft de grootimker Paul Grèzes een nieuw middel om heidehoning te slingeren. Eerst behandelt hij de bestaande methoden en wel die van Vassor, waarbij van de raat, nadat deze ontzegeld is, de bodems der cellen met een naald worden doorboord. Het hierbij gebruikt apparaat is zo groot, dat een raat met 4 handgrepen bewerkt kan worden. Het werk gaat vlug en het resultaat is uitstekend. Men heeft hierbij een slinger met grote diameter nodig en men moet in een verwarmd vertrek werken. Nieuw gebouwde raten zijn moeilijk te bewerken. (Over deze methode, welke overeenkomt met de Engelse Perforextractor, schreef ik in de Jaagkieps van 1948/8).

Men kent in Frankrijk ook een soort kolb-toestel, hetwelk het apparaat van M. Hollander wordt genoemd. Hiermede wordt de middelwand niet

doorboord, het resultaat is niet zo goed als met het eerste instrument.

Grèzes heeft meer moderne middelen geprobeerd: ultra-golven; verwarmen met infra-rood; echter zonder succes. Hij heeft tenslotte patent aangevraagd voor een mechanisch apparaat. Hierbij wordt een holle naald in elke cel tot op de celbodem gebracht, waarna samengeperste lucht in de naald wordt gepompt. Hierdoor ontstaat op de celbodem een luchtbel, welke de honing uitdrijft. Een druk van 100 gram is voldoende, maar doeltreffender is een „shoc” met een druk van 1 kg. Men kan ook met voordeel de lucht verwarmen.

Grèzes heeft twee soorten apparaten ontworpen en wel één voor amateurs en één voor beroepsimkers. Elk apparaat heeft een bron voor de samengeperste lucht en dozen met naalden. Het apparaat voor amateurs één doos met 200 naalden, terwijl dat voor beroepsimkers twee dozen heeft, waarmee een broedkamer-raam aan twee zijden tegelijkertijd behandeld kan worden.

In October van dit jaar zal het apparaat voor belangstellenden in werking te zien zijn. Paul Grèzes heeft octrooi aangevraagd, zodat het niet voor de handel mag worden nagemaakt. Amateurs, welke voor eigen gebruik een apparaat willen namaken, kunnen van de ontwerper nadere inlichtingen bekomen.

Uit een advertentie in hetzelfde blad en wel van de bekende firma Alphanéry, blijkt dat deze firma een

nieuw soort kunstraat in de handel brengt en wel Thermocire-Thermowas. Deze kunstraat zal in de winter niet breken en in de zomer niet uitzakken. Thermocire verdraagt de hoogste en de laagste temperaturen.

„Gij kunt het als een weefsel in Uw handen wrijven en dan weer uitstrijken en dat zowel in de winter als in de zomer.”

De prijs is fr 700 ($\pm$ f 7.00) per kg = 1 m², dat is slechts 20 francs duurder dan gewoon kunstraat.

Naar aanleiding van het door mij in de Jaagkieps van 1953/11 vermelde over Franse kunstraat, waaraan aardwas was toegevoegd, schreef een Franse lezer van ons Groentje: Bij gebrek aan beter heb ik kunstraat, genaamd „Koloniale”, moeten gebruiken, deze kostte 700 francs.

De bijen van een kunstzwerm hebben deze kunstraat niet willen gebruiken en hebben gebouwd zonder er naar om te zien.

Een zeer sterk volk was met het uitbouwen begonnen, maar heeft deze kunstraat ontmoedigd in de steek gelaten. Ik vermoed dat deze kunstraat plantaardig was bevat of liever daarmee vermengd is.

Dan stelt deze briefschrijver nog de volgende vraag:

In een te Madrid uitgegeven Spaans bijenblad wordt medegedeeld, dat men in Holland een lamp voor X-stralen heeft gemaakt, welke niet groter is dan een revolverkogel en waarmee men de spijsvertering van de bijen kan bestuderen. Weet U

daar iets van? Daar Jékavé terzake onwetend is vraagt hij of één der lezers antwoord kan geven.

Tijdens de oorlog verscheen er in 1941 in ons Groentje een reeks artikelen van de hand van E. H. Hazelhoff over de luchtverversing van een bijenkast in de zomer. Het waren interessante wetenschappelijke artikelen, welke door de oorlogstoestand niet overal bekend zullen zijn geworden. Zo lezen we in de wetenschappelijke bijlage van het Franse blad L'Apiculteur 1953/12 de volgende mededeling in een artikel van de hand van Louis Le Bigot van het station voor bijenteelt onderzoekingen te Bures-sur-Yvette, getiteld „De bijzonderheden van de interne atmosfeer in kasten”.

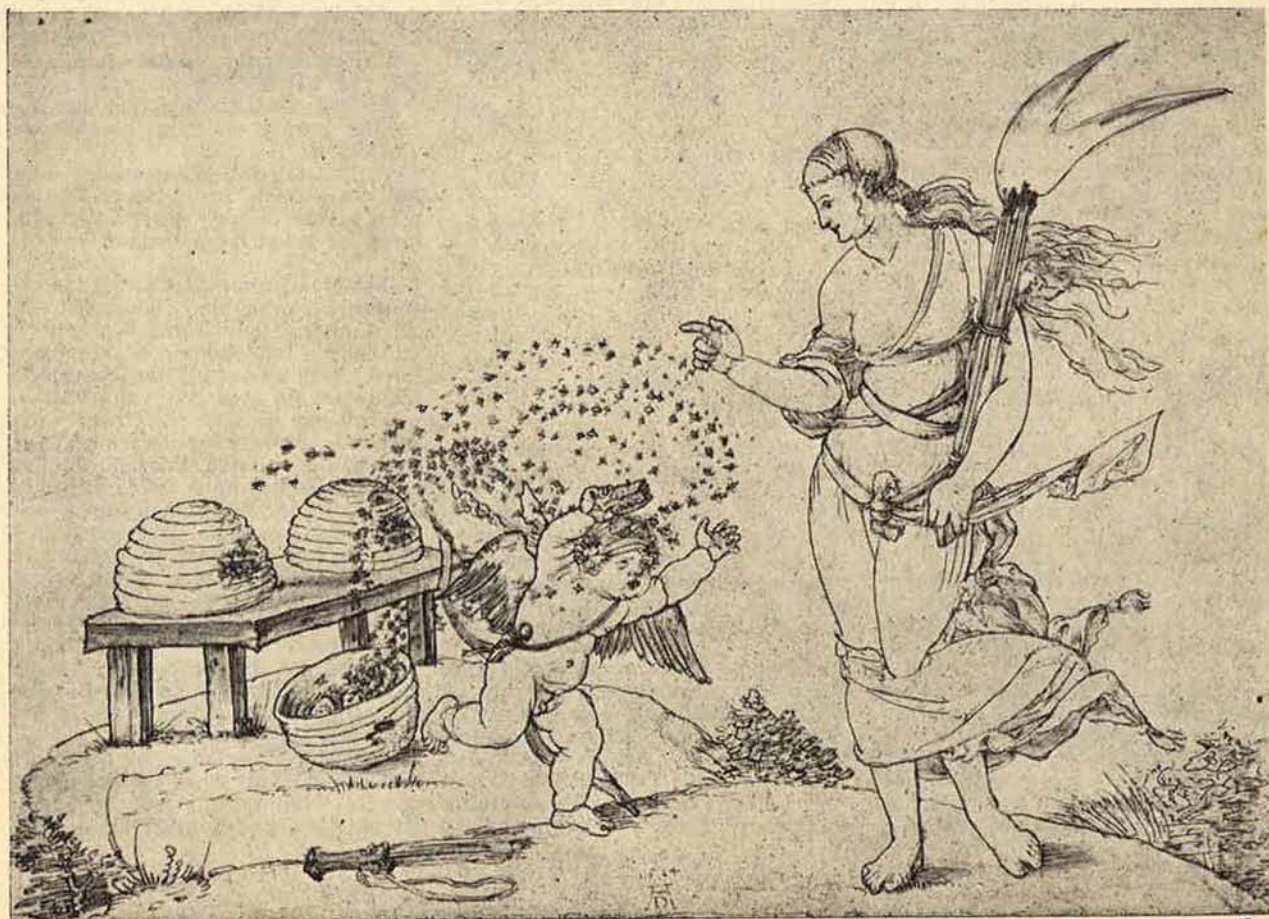
Alvorens onze resultaten te publiceren willen we vermelden dat Hazelhoff in 1941 in een in het Hollands gesteld werk en in een in wetenschappelijke kringen weinig bekend tijdschrift, talrijke metingen heeft medegedeeld, verkregen met een apparaat gelijk aan het onze, ofschoon meer volmaakt.

En verder:

Wij zijn het op alle punten met Hazelhoff eens, behalve een enkele kleinigheid.

In de Hessische Biene 1954/4 vinden we een paar artikelen over de grootte van bijenkasten.

Waldemar Bloedorn vraagt of het heil in grote bijenkasten ligt. Aangelokt door de grote honinggoogsten in de V.S. en Rusland maakte hij 2

Dadant-kasten en van eigen kasten een wolkenbrabber à Dugat.

Het resultaat: Tevreden gesteld heb ik in 1953, zegt hij, de Dadantkasten in elkander geslagen en de wolkenkrabbers uit elkander genomen. Het is mijn bevinding, dat de totale raatoppervlakte optimaal aan de dracht aangepast moet zijn. Het is derhalve doelloos om afgunstig naar Amerika en Rusland te kijken.

Wil men nog een bevestiging dat de grote kasten niet de grote oogsten brengen? Neem dan een kijkje in Zwitserland, waar men jaar in, jaar uit ongewild proeven op grote schaal kan vergelijken. In het Kanton Wallis vindt men in tegenstelling met de andere delen van het land Dadantkasten. Zouden de voorstanders van grote kasten gelijk hebben, dan zouden de Wallische imkers de grootste opbrengsten moeten hebben, maar het tegendeel is het geval en men tracht hun bij te brengen, dat zij met het oog op de drachtverhouding op te grote voet leven.

Alles bij elkander genomen ligt het heil niet in de grote kasten. De Duitse bijenteelt is niet zo onverstandig als van buiten af lijkt. Als er geen dracht is kan men ook in grote kasten niet oogsten. De totale raatoppervlakte moet aan de dracht en het karakter van het volk aangepast zijn.

P. Halbritter een groot-imker, die veel met zijn bijenvolken reist, geeft in een artikel „Het kastenvraagstuk” zijn mening:

Hij vindt de Duitse kasten te klein en heeft berekend dat door het grote watergehalte van de nectar bij goede dracht (hij komt tot gewichtstoename van 7 kg) reeds spoedig ruimtegebrek zal optreden. Hij geeft het nauwelijks te geloven feit, dat een 3-etager, welke 13.2 kg nectar kan bevatten, reeds op de tweede dracht-dag met nectar overvol zal zijn.

Bij een Eenheidskast met 22 Ganzramen voor 18.7 kg zal dit op de derde dag en een kast met 24 ramen voor 19.8 op de vierde dag het geval zijn.

Volgens hem hebben de Duitse kasten bijna alle niet de benodigde kubieke inhoud om de nectar hoeveelheden, welke de natuur biedt, geheel te kunnen opnemen. Slechts een klein percentage komt als honing in ons bezit. Als men met kleine kasten imkert moet men vaker slingeren; de onrust, die het wegnemen van de honing veroorzaakt, betekent verlies van honing en wel:

bij 1 keer slingeren van 3½ tot 7 kg honing, bij 2 keer slingeren van 7 tot 14 kg en bij 3 keer van 10½ tot 21 kg honing.

Tijdens de Jaarvergadering van de Bijenhouders-vereniging in de Staat Californië begin December 1953 te San José gehouden werd op het vliegveld aldaar 'n gedenkteken opgericht als herinnering dat daar voor 100 jaar het eerste bijenvolk in Californië had gestaan. Thans telt deze staat een dikke 521.000 bijenvolken.

Jékavé

Nederlandse Honing hoort in Honingbokalen

De nieuwe Honingbokalen zijn er!

In het glas staat, boven de ruimte voor het etiket: **Inhoud 450 gram**. Langs de onderkant van het glas staat: **Zuivere Nederlandse Bijenhoning**. Het etiket is uitgevoerd in rood, goud, zwart en wit.

Op het deel van het etiket, waarop op de afbeelding **Bijenhuis Wageningen** staat, kan Uw naam en adres worden gedrukt. Deze strook kan ook onbedrukt worden gelaten.

Prijs: Een carton met 24 bokalen, compleet met schroefdeksel en inlage, kost f 6,24. In deze prijs zijn de golfcarton verzenddoos en de vracht niet begrepen. De verzenddoos kunt U op Uw beurt ook weer voor de aflevering gebruiken.

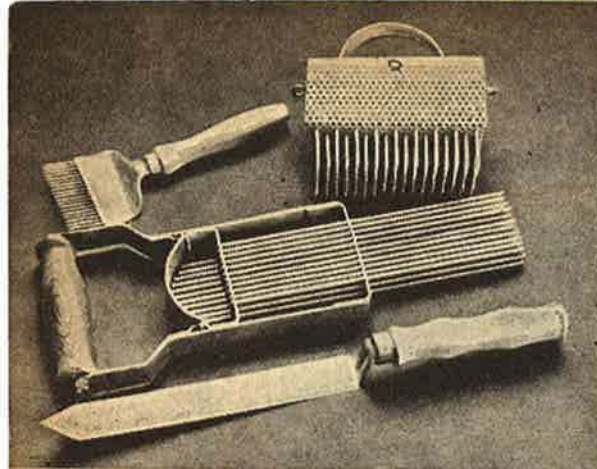
Etiketten voor honingbokalen kosten onbedrukt per 100 stuks f 1,60.

In Honing- bokalen hoort alleen Kwaliteitshoning

In de achterzijde van de bokalen staat ons Verenigingsmerk. Het moet een waarborg zijn voor de inhoud van de bokalen. **Houdt dat merk hoog!**

Alleen leden van onze Vereniging kunnen bokalen kopen bij het Bijenhuis te Wageningen.

De ontzegelvork, geheel onder het ontzegelmes. Over de Erica-borstel (rechts boven) en het kolbtoestel (midden) praten we nog wel eens als we heidehoning gaan slingeren.

Jullie hebben vast en zeker zwaar gezucht, toen je het lange jeugdhoeke van de vorige maand hebt doorgeworsteld. Het ergste van alles zal nog wel geweest zijn, dat er zoveel haken en ogen waren deze keer. Laten we afspreken, dat ik het zelf ook vreselijk vond, maar de zwermbehandeling brengt dit nu eenmaal mee. Ik hoop dat jullie inmiddels de verschillende karweitjes opgeknapt hebben en alle problemen hebt kunnen oplossen. Deze maand krijg je het iets rustiger, dat mag een troost zijn.

DE MAAGDENZWERM

Voordat we de werkzaamheden van de maand gaan bespreken, een stukje theorie.

Wat is een maagdenzwerm?

Een gewone voorzwerm zwermt meestal hetzelfde seizoen nogmaals. De oude koningin zwermt dus voor de tweede keer. Deze zwerm noemt men maagdenzwerm of zwermzwerm. Onze kunstzwermen geven gewoonlijk ook een natuurzwerm in hetzelfde jaar. Gemakshalve spreken we in dit geval óók van een maagdenzwerm.

Wanneer je het Juli- en Augustusnummer van 1953 opslaat, zul je zien, dat we daar het lastige probleem van de zwermzwerm besproken hebben, al is die naam toen niet genoemd.

Je zult ook tot de ontdekking komen, dat we, dank zij onze methode, dit jaar het maagdenzwerm-probleem heel eenvoudig kunnen oplossen, ja, feitelijk al opgelost hebben. Het woord maagdenzwerm kan ik niet verklaren.

Tijd van zwermen.

Aan de hand van een zeer eenvoudig rekensommetje kun je aantonen, dat de maagdenzwerm van een voorzwerm ongeveer 6 weken na de eerste zwermdatum kan afkomen. De kunstzwerm geeft meestal aanmerkelijk later zijn zwerm, reken op 8 à 10 weken na het maken van de kunstzwerm.

Voorbereiding tot dit zwermen.

Dezelfde tekens als voor het eerste zwermen. Zie hiervoor het Februari-nummer 1954.

Voorkomen van de maagdenzwerm.

Het is een bekend feit dat je, door een volk op de een of andere manier te verzwakken, de zwermplannen kunt doen uitstellen. Wij hebben onze kunstzwerm zijn vliegbeijen afgenomen. Dit is een flinke aderlating. Blijkt dit niet voldoende, dan nemen we hem nog zo veel mogelijk gesloten broed af. Dit broed geef je natuurlijk aan het honingvolk. Je snapt wel, dat je alleen het broed moet geven, dus de ramen afschudden.

Je ziet, zeer eenvoudig. Wat hebben we dan vorig jaar gesukkeld!

WERKZAAMHEDEN VOOR JULI

Nazien van de kunstzwerm.

Let op de volgende punten:

1. Heeft het volkje nog zwermplannen? Zo ja, neem dan gesloten broed af.
2. Heeft het voldoende voer? Moet je ieder ogenblik kijken of die zwermplannen terug komen? Welnee, als je resoluut en flink ingrijpt, is éénmaal controleren in de maand voldoende.

Contrôle van het honingvolk.

1. Leg een rooster.

In sommige streken zal de zomerhoning al geoogst zijn, in de meeste nog niet. Breng de moer in de onderbak, en leg het moerrooster. Men kan het rooster al leggen als de moer gesloten broed heeft, dus vroeger dan ik nu aangeef. Bij een royale dracht is dat echter meestal niet nodig. De bijen brengen nl. de honing (nectar) zoveel mogelijk boven het broed. Iedere lege en vrijgekomen cel wordt onmiddellijk vol nectar gestopt, zodat het broednest automatisch naar beneden wordt gedrukt. Om te voorkomen dat de koningin toch nog eens een kijkje boven komt nemen, met als gevolg dat we met open broed zitten als we willen slingeren, leggen we nu het moerrooster.

Je weet waarschijnlijk, dat het borststuk (middelste gedeelte) van de koningin hoger is dan van

Ons Feu

een werkbij. De openingen van het rooster zijn zó gemaakt, dat de werkbij er juist wel door kan en de koningin met haar iets hoger borststuk niet.

Als je zelf de moer in de onderbak gebracht hebt, moet je na 8 dagen de bovenbak even nazien op redcellen. Zijn ze aangezet, dan breek je ze weg. Allemaal!!

2. De pechvogels.

Op 20 Juni (zie vorig nummer) hebben we aan het volk met de darrenbroedige moer een raam met broed (eitjes) gegeven. Veertien dagen nadien is weer een jonge koningin aanwezig. Let op de uitgebeten doppen!

Weer twee weken later kun je kijken of de nieuwe moer legt. Als onverhoopt deze moer weer mocht mislukken, moet je het volk maar opruimen. De bijen zijn te oud om nog eens van voren af-aan te beginnen. Ik kan me voorstellen, beginners, dat het je hartzeer geeft, maar het is de enige goede weg. Klungel nooit met een hand vol oude bijen.

3. Opruiming houden.

Neem het volk van zijn plaats en schud de bijen allemaal van de ramen. Haal de kunstzwerm, hang hem in de grote kast en zet dan pas de kast weer op de stand, liefst op de plaats waar de kunstzwerm stond. De afgeschudde bijen zullen zich zonder vechten inbedelen. Om een ingezonden stuk te voorkomen deel ik mee, dat er andere oplossingen zijn. Deze lijkt me echter de beste.

4. Kunstraten.

Als je kunstraten gegeven hebt, hou je zeker wel een oogje op het uitbouwen?

De honingslinger voor drie broedramen. De korf is uit één stuk metaal geperst.

5. Broed bijhangen.

Hang het broed bij mekaar. Als het broednest van de moer onder het rooster groter is, dan kun je het bij te geven broed boven hangen. Neem dan een paar ramen met rijpe honing uit en berg die zorgvuldig weg. Je moet de kunstzwerm dan een paar reserveramen geven.

DE OOGST.

In veel streken wordt begin Juli geslinderd. Het is niet mijn bedoeling hier uitvoerig op in te gaan, ik moet volstaan met het geven van enige praktische wenken.

1. Honingramen afnemen.

Begin met een lege kast of kist, die goed afgesloten kan worden, klaar te zetten. Neem een bijenveger of vogelvleugel mee om de laatste bijen van de raten te verwijderen. Om de bijen uit de honingbak te krijgen kun je gebruik maken van een bijenuitlaat. Heb je het artikel van Dr. Deelder in het Meinummer goed gelezen? Slinger je bijen niet droog. Je hebt nog bijen nodig voor de hei en in elk geval voor het volgend jaar.

2. Het slingeren.

Voor een buitenstaander zegt dat woord niet veel. We kunnen het vertalen: „centrifugeren”. Een honingslinger is een machine, die door het snel ronddraaien de honing uit de cellen „slingert”.

De meest voorkomende honingslinger bestaat uit een kuip, vaak gemaakt van vertind plaatijzer. De kuip is voorzien van een aftapkraan. In de kuip zit de „korf”, die drie- of vierhoekig is. Het geraamte van de korf is gemaakt van zwaar ijzerdraad of dun betonijzer. Het is gespannen met zeer stug gaas. De korf kan snel ronddraaien in de buitenmantel. Meestal wordt de korf door middel van een zwengel met de hand

gedraaid. De beweging wordt door tandwielen of een V-snaar overgebracht. In de driehoekige korf kunnen drie, in de vierkante vier ramen ineens geslingerd worden.

Daar honing voor menselijke consumptie bestemd is, moeten we wel aandacht schenken aan een nette en hygiënische winning van 't product. Netheid dus op lokaal, gereedschappen, kleren en handen. Men kan op dit gebied sterke staaltjes beleven.

Wat hebben we nodig bij het slingeren?

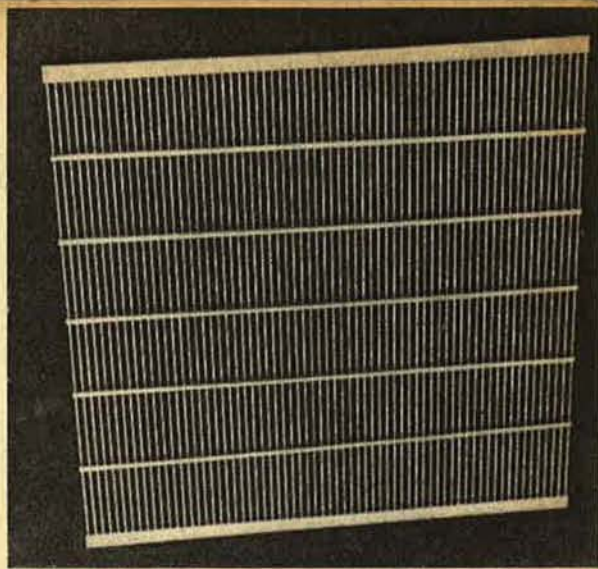
- een honingslinger;
- een ontzegelmes of ontzegelvork;
- een schaal voor zegels;
- geëmailleerde emmers, pannen of aardewerkvaten om de honing in op te vangen;
- een goede honingzeef;
- water en een handdoek.

Werkwijze:

- Doe de afstandblikjes van de raampjes. Door het snelle ronddraaien komt er veel druk op de raten. Zij moeten daarom goed vlak tegen het gaas van de korf aan komen. Blikjes, die erg vast zitten, geeft men een tik met de beitel.
- Ontzegelen is 't verwijderen van de dekseltjes. Men doet het met een ontzegelmes of -vork. Met een gewoon broodmes en een gewone vork gaat het ook goed. Het mes gebruikt men in het algemeen om grote, vlakke stukken raat ineens te ontzegelen, terwijl de vork gemakkelijker werkt bij oneffen of dieper liggende gedeelten.

Als men weet, dat in de slinger liefst ongeveer even zware raten geplaatst moeten worden om springen van de slinger en raatbreuk te voorkomen, dan kan men daar bij het ontzegelen al rekening mee houden. Sorteren dus!

Neem een stevige, oude, lege raat. Leg die vlak op een tafel en leg daarop een raam, dat ontzegeld moet worden. Het snijden gaat van rechts naar links, dus naar je toe.

Het meest gebruikte koninginnerooster is een „draadrooster”. Het moet sterk zijn en de openingen tussen de spijlen moeten zeer nauwkeurig de juiste afmetingen hebben.

Niet te diep snijden. Zoveel mogelijk droge zegels houden.

Zodra het raam aan één kant klaar is, zetten we het in de slinger, omdat zomerhoning in het algemeen erg dun is en onmiddellijk gaat lekken.

Het eigenlijke slingeren.

Men plaatst de ramen met de ontzegelde kant naar het gaas en begint voorzichtig en langzaam te draaien. Geleidelijk de snelheid opvoeren. Door de centrifugale kracht wordt de honing uit de cellen geslingerd tegen de binnenkant van de kuip.

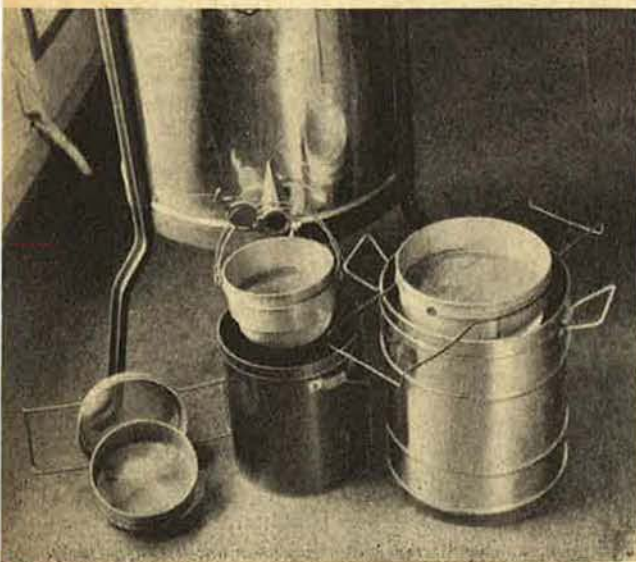
Geleidelijk aan brengt men de slinger tot stilstand. Men haalt nu raam voor raam uit de slinger en ontsegelt de andere zijde.

Het stuk draaien van ramen.

- Het feit, dat men de kunstraat slecht heeft ingezet, wreek zich vaak nu;
- jonge, nog nooit bebroede raten moet men zowel bij het ontzegelen als bij het leegdraaien zeer voorzichtig behandelen. Vaak doet men het zó:
Een kant wordt ongeveer half leeg gedraaid. De andere zijde wordt ontzegeld en helemaal leeggedraaid, waarna de half-lege kant weer aan de beurt komt. Wanneer men voorzichtig draait en de slinger evenredig belast, is kapot gaan van een raat uitzondering.

Behandeling van de honing tijdens het slingeren.

Boven het vat, waarin de honing opgevangen zal worden, hangt men een dubbele honingzeef. Een gewone huishoudzeef gaat ook wel, maar dan moet men de honing later nog eens door kaasdoek laten lopen om heel kleine wasdeeltjes en dergelijke er uit te krijgen. Men moet dit na-zeven zo spoedig mogelijk doen. Geslingerde honing wordt in het algemeen snel taai-vloeibaar. Meestal moet men roeren om de honing voldoende snel door de zeef te laten lopen. Zorg steeds met de lepel onder het honingoppervlak te blij-

Honingbussen en honingzeven. Er zijn er die je aan de kraan van de slinger kunt hangen, maar ook die met een beugel op de honingbus rusten. De zeven zijn dubbel, de eerste zeef houdt de grovere onreinigheden tegen, de tweede is zeer fijn en ze vangt ook de fijnere wasdeeltjes op. Nooit over de bodem van de zeef roeren, want dan druk je ze door de zeef heen!

(Cliché's Bijenhuis
Wageningen)

ven, anders komt er veel lucht in de honing (belletjes). Deze lucht krijgt men er zonder verwarming niet zo gemakkelijk weer uit. Potjes honing met veel lucht zien er niet aantrekkelijk uit. Bovendien moet men zorgen met de lepel de bodem van de zeef zo weinig mogelijk te raken, anders wrijft men wasdeeltjes e.d. dóór de zeef heen.

Reinigen van hulpmiddelen.

Als men klaar is met slingeren, maakt men de slinger en alle andere gereedschappen goed schoon. De zegels uitwassen en goed laten drogen. De droge zegels bewaart men apart, b.v. in een bus. Wanneer men deze zegels, die praktisch uit zuivere was bestaan, afzonderlijk opzendt naar het Bijenhuis, dan krijgt men hiervoor belangrijker méér uitbetaald dan voor ruwe was.

Verdere zorgen voor het product.

De geslingerde honing blijft een paar dagen rustig in het vat (emmer, honingbus) staan. In die tijd komen luchtbelletjes, kleine wasdeeltjes e.d. naar de oppervlakte. Dit „schuim” schept men voorzichtig af. Na verloop van tijd (een week tot enkele maanden), o.a. afhankelijk van de soort, gaat de honing kristalliseren. Sommige soorten hebben de onprettige eigenschap grote, harde kristallen te vormen. Dit kan men gemakkelijk voorkomen, door de honing zo nu en dan eens te roeren. Honing, die doorgaans grof kristalliseert, bv. heidehoning en lindehoning, kan men enten met een fijn gekristalliseerde, bv. koolzaadhoning. Men gooit eenvoudig wat van deze fijn gekristalliseerde honing in het nog vloeibare pas geoogste product en roert hem er goed doorheen. Wil men de honingkristallen heel fijn maken, dan moet men wat entoning in een aardewerkschaal doen en de kristallen met de bolle kant van een lepel fijn wrijven.

Het roeren herhalen tot de honing stijf begint te worden. Pas op lucht! Honing, die zo behandeld is, hoeft men niet met een bijl uit het vat te hakken, hij blijft „smeuig”, smeersbaar.

Hoe vult men flacons.

Was ze op de eerste plaats goed uit. Leg ze daarna in zuiver, heet water tot de potjes zelf flink warm zijn. Sla ze flink uit en laat ze door eigen warmte drogen. Denk er om, de potjes moeten absoluut droog zijn vóór ze gevuld worden.

Wanneer de geënte of geroerde honing wazig, wolkig wordt is het tijd om hem in de potjes te doen. Zorg dat bij het vullen geen lucht in de honing komt. Laat de honing dus nooit in de flacons kristalliseren, het geeft een schuimrandje en vaak een ongelijk oppervlak.

Zorg verder voor schone deksels en kartonnetjes, en een behoorlijk etiket, recht op de flacons geplakt, zonder vegen of vlekken.

Het terug geven van de raten.

De lege raten worden weer van afstandsblakjes voorzien en voorzichtig in de transportkist teruggeplaatst.

Men neemt de kist, die goed gesloten moet zijn, mee naar de stand, en hangt de raten snel in de volken terug. Zorg er voor, dat de raten met broed op hun plaatsen komen, d.w.z. tegen het broednest aan. De raten hoeven niet in dezelfde kast terug. De kist zoveel mogelijk afgedekt houden, anders zien de ramen in een ogenblik zwart van de bijen.

Sommige imkers geven er — in bepaalde gevallen — de voorkeur aan de geslingerde raten **buiten** door de bijen te laten leeg halen. Men moet hier voorzichtig mee zijn, o.a. alleen al vanwege het feit, dat de bijen de raten grondig vernielen.

Enige opmerkingen naar aanleiding van het artikel: „Het zwermen en zwermescheppen” van de heer Stienstra, zie Meinummer 1954.

Al eens eerder heb ik als mijn mening te kennen gegeven, dat dergelijke schrijverijen weinig nut hebben. Toch zal ik dit keer reageren, zodat jullie eens en voor altijd weten dat er heus wel wat tegen in te brengen is.

In het gewraakte artikel in het Februari-nummer staat op pag. 24, 2e kolom, onder het kopje „Een zomers onderwerp”:

In aansluiting op het artikeltje van Januari zullen we nu gaan praten over het natuurszwermen. Wij werken wel niet met natuurszwermen (dit deel van de zin in daar weggevalen), maar 't is toch nuttig er iets van te weten, denk maar aan het scheppen en bewaren van een zwerm”.

Dat woordje „iets” had vet gedrukt kunnen zijn. Het was dus mijn bedoeling de allernoodzakelijkste kennis bij te brengen. Daarom is ook het gedeelte „zwermescheppen” zo beknopt mogelijk (pag. 25). Het is helemaal niet moeilijk daar een grote, volledige verhandeling over te schrijven, maar voor jullie, die misschien een keer per jaar een zwerm moet scheppen, zie ik er het nut niet van in. Zodra we niets belangrijkers meer te bespreken hebben, kunnen we er eens over prakezeren.

De heer Stienstra vindt het schepkorfje, afgebeeld op de foto, te klein. Ik denk dat onze fotograaf eerst het zwermpje eens bekeken heeft en ten slotte moest Ome Toon er ook nog bij kunnen! Een normale schepkorf kan een grote voorzwerm met gemak bevatten. Zie een afbeelding in het Meinummer 1953.

Natuurlijk is een gewone korf met een of twee vlieggaten ook zeer geschikt.

Positief aardig lijkt me de zwermhaak. Het is een goed en goedkoop gereedschap voor korfimkers.

Bij warm weer gooi je een zwerm nat, zeker als hij in de zon hangt. Je moet de zwerm niet kletsnat maken, dat lukt trouwens niet zo gemakkelijk. Je kunt ook de schepkorf even onder water dompelen. Uitwrijven met een bosje gras wordt ook veel gedaan, ik geloof niet dat het kwaad kan. Maar — nogmaals — bij heet weer is water nummer één en dan pas het bosje gras.

Aan het eind van zijn artikel zegt de

heer Stienstra nog iets over water n.l.:

„Geen zwerm, zelfs geen nazwerm trekt uit als er een bui op komt is. Bijen houden niet van water”.

Dank u, dat is nu juist wat ik bedoelde. Ze houden niet van water, vliegen dan ook niet op. Ik houd er niet van dat een zwerm wegvliegt bij het scheppen. Merkwaardig is, dat de heer Stienstra uit zijn eigen, zoëven aangehaalde woorden, zo'n onlogische conclusie trekt als hij zegt: „Men passe dit tegennatuurlijke middel dus niet toe...” Vergelijk: Bijen houden niet van rook en carbollucht, men passe deze middelen dus niet toe!

Onderaan op pag. 70 lees ik iets over het koel bewaren van zwermen. De heer Stienstra beweert niet uitdrukkelijk dat ik iets over de kelder geschreven heb, anders zou ik hem moeten verwijten, dat hij niet alleen geen koninginnen kan zoeken, maar ook niet kan lezen. Dit neemt niet weg, dat ik in **bepaalde gevallen**, het bewaren van een zwerm gedurende 24 uur op een koele plaats (kelder b.v.) zal aanraden.

Het zoeken van een moer uit een flinke voorzwerm is een peulschilletje, maar ik geef toe, dat er mensen zijn die het nooit zullen leren.

In het Februari-hoekje staat uitdrukkelijk te lezen, dat het opsporen van een moer niet noodzakelijk is. Toch vind ik het nuttig voor de jonge imker. Dat scheppen van de eerste zwerm(en) verloopt meestal niet zo vlot. De helft of soms meer van de zwerm valt naast de korf. Overtuig je daarna of je de moer hebt. Kun je haar niet vinden, wacht dan een half uurtje en je ziet het wel aan de bijen. Als je de moer gevonden hebt, doe haar dan in een kluisje. Bij het teruggeven of huisvesten van de zwerm kun je als beginner zo gemakkelijk wat verkeerd doen. Sla eerst de bijen in de kast en laat dan de moer bijlopen.

Gevorderde imkers kunnen het heus wel anders. Maar je begint nu eenmaal niet als gevorderde, daarom geef ik zo veel mogelijk kleine, praktische wenken. Mijn taak in deze artikelen is op de eerste plaats de **beginners** te helpen. Niet iedereen schijnt dat te begrijpen.

Daarom nog een persoonlijk woord tot de Heer Stienstra, waarmee voor mij alle discussies op **soortgelijke** inzendingen afgewerkt zijn. Misschien wilt U van mij wel een tip aannemen, die **niet** op bijentechnisch gebied ligt. Ik waardeer uw pogen om juiste voorlichting te geven. Ik probeer dat zelf ook ernstig. U wilt opbouwen, maar U bent aan het slopen. U wilt naar Amsterdam, doch U komt uit in Maastricht. Met vriendelijke groet.

TILBURG.

H. van GOOL.

Is er wel een enkel punt, waarover alle imkers het eens zijn? Laten we deze geschilpunten niet in, of naar aanleiding van, het jeugdhoekeje uvechten. Voor beginners werkt het maar verwarrend. Discussie gesloten. Red.

Zilveren Imkersfeest te Emmen

De dag van 28 Augustus voor onze Imkers nadert met rasse schreden. Er wordt door ons hard gewerkt om van deze dag een waarlijk Imkersfeest te maken. Wij imkers in de Zuid-Oosthoek van Drenthe voelen ons geveid, dat deze dag thans in Emmen wordt gehouden. We vinden het een gelukkige keuze. Bij de geweldige vooruitgang en uitbreiding in de laatste jaren van Emmen voelen we onwillekeurig een zekere verwantschap tussen het nijvere bijenvolk en het even nijvere Emmen. Het is thans een mooie gelegenheid eens kennis te maken met dit deel van Drenthe, de Zuid-Oosthoek, waarvan het mooie dorp Emmen wel het middelpunt vormt. Wij hebben vooral de laatste weken handen vol werk, om alles in gereedheid te brengen voor een waardige ontvangst op deze dag.

Daarvoor hebben we in de eerste plaats nodig de medewerking van onze imkersvrienden. Is het nog nodig, dat wij U moeten opwekken om op 28 Augustus naar Emmen te komen?

Wanneer ieder lid van onze vereniging propaganda maakt voor onze imkersdag, dan twijfelen we niet, of het zullen vele honderden zijn, die zich als deelnemer zullen melden. Vrienden, het moet een massale deelname worden, een dag, om nooit weer te vergeten. Helpt ons het werk te verlichten door ons tijdig een berichtje te sturen op hoeveel deelnemers we kunnen rekenen, of U per bus, auto of trein komt. Mogen we dit bericht liefst vóór 1 Augustus van U ontvangen? Het programma voor deze dag is U natuurlijk volledig bekend uit het Juni-nummer, daarover behoeven we thans niets te schrijven. Maar aan de uitvoering van dit programma wordt hard gewerkt, door ieder van ons comité, door de kinderen bij de repetities voor onze mooie operette.

Zorgt gij vrienden voor een grote deelname, zullen we afspreken, dat het er duizend zijn? De prijs behoeft geen bezwaar te zijn, want voor het bedrag van f 4.50 hebt gij dan ook alles.

Voor de honing-tentoonstelling zorgt ge toch

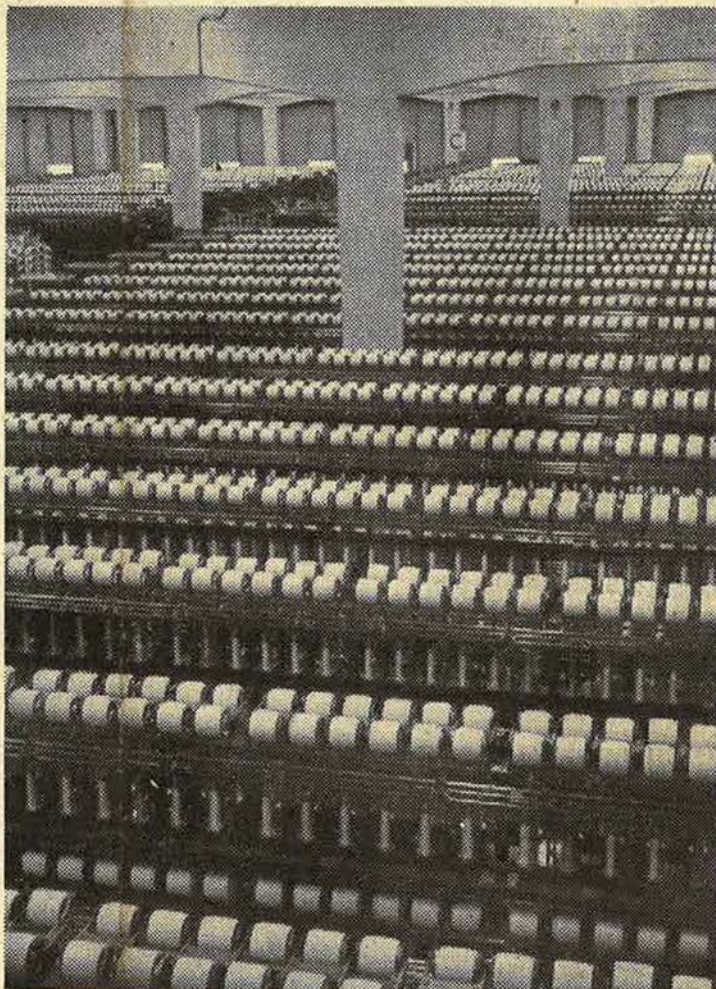
ook wel dat de inzendingen tijdig in ons bezit zijn. Wilt U nog inlichtingen over logies, of anders, schrijf ons en wij geven U volledig alles wat U wilt weten.

Het woord is thans aan U vrienden, allen op naar de Imkersdag in Emmen.

Berichten van deelname kunt U sturen aan

JOH. HILVERS
Noordbargerstraat 2, Emmen

Voor gireren is het adres:
Secretaris Bijenvereniging
Afdeling Emmen.
No. 630196.

Nieuwe garenhal Enkalon.

28 AUGUSTUS:

Degenen, die zich onze grandioze Imkersdag te Assen herinneren, zullen dit jaar zeker de Imkersdag te Emmen, onze **VIJF EN TWINTIGSTE IMKERSDAG**, niet willen missen. In Emmen, gaan we opnieuw de kameraadschap doorleven, die er onder de imkers heerst, en die ieder jaar nog verdiept wordt.

MR. L. R. J. RIDDER VAN RAPPARD.

Doe mee aan de

OP 28 AUGUSTUS A.S.

Nationale Honingtentoonstelling

INZENDING EN TERUGZENDING

Inzendingen moeten **vóór 22 Augustus** in het bezit zijn van de tentoonstellingscommissie. Het adres wordt in het Augustus-nummer bekend gemaakt. De toezending moet franco geschieden. Wie na afloop van de tentoonstelling zijn inzending wil terug ontvangen dient een vrachtbrief en een etiket met adres voor ongefrankeerde terugzending per spoor bij de inzending te voegen. De **honingzendingen**, die niet worden teruggevraagd, worden door de Tentoonstellingscommissie verdeeld over de plaatselijke ziekenhuizen en sanatoria.

TENTOONSTELLINGSETIKETJE EN DEELNEMERSNUMMER

Elke inzender dient **vóór 1 Augustus** bij het secretariaat der Vereniging, Bijenhuis, Wageningen, zijn inzendersnummer aan te vragen. Hij dient verder op te geven in welke klassen hij wenst deel te nemen. Deelnemers dienen tevens op te geven hoeveel bokalen enz. zij in elk der klassen denken in te zenden.

Zij ontvangen dan gratis en franco de nodige tentoonstellingsetiketjes. Dit zijn bedrukte smalle strookjes papier, waarop het inzendersnummer en de klasse worden vermeld.

Andere aanduidingen dan het verstrekte etiketje mogen op de inzendingen niet voorkomen, ook geen gewoon honing-etiket, sluit-etiket of iets dergelijks. Alleen in de klasse 12, 13 en 14 (opmaak en verpakking) mag hiervan worden afgeweken, doch ook in die klassen mag de naam van de inzender niet op de inzendingen voorkomen. (Ook op de inzendingen in de klassen 12, 13 en 14 moet het tentoonstellingsetiketje voorkomen!) Op **honingbokalen** moet het etiketje zodanig worden aangebracht, dat de onderzijde van het etiketje 3 cm van de bodem van de bokaal verwijderd is.

Op **raampjes** dient het etiketje met punaises in het midden van de bovenkant van de bovenlat te worden bevestigd.

Op **secties** dient het etiketje midden op de bovenzijde te worden bevestigd.

Aan de onderzijde van elke **wasbodem** moet het deelnemersnummer door de inzender duidelijk leesbaar worden ingekrast.

In de andere klassen moet het etiketje in een enveloppe worden bijgevoegd.

FLACONS EN VULLING

Honing in flacons dient te worden ingezonden in de nieuwe honingbokalen, die bij het Bijenhuis verkrijgbaar zijn.

Inzendingen in andere dan de voorgeschreven flacons worden niet tot de tentoonstelling toegelaten.

VERDERE BEPALINGEN

Er mag alleen Nederlandse honing en Nederlandse was worden ingezonden.

De jury heeft het recht inzendingen onbeoordeeld te laten of inzendingen te weigeren zonder opgave van redenen.

De jury heeft het recht bepaalde prijzen niet toe te kennen.

De uitspraak van de jury is bindend.

De inzendingen blijven voor rekening en risico van de inzenders.

Inleggeld is niet verschuldigd.

Het aantal in te zenden bokalen enz. is niet aan beperkingen gebonden.

Elke inzender krijgt een rapport van de jury.

KLASSEN-INDELING

Klasse 1: Bokalen vloeibare honing.

Klasse 2: id. gekristalliseerde honing.

Klasse 3: id. heidehoning.

Klasse 4: Secties zomerraathoning.

Klasse 5: Secties heideraathoning.

Klasse 6: Honingramen zomerraathoning.

Klasse 7: Honingramen heideraathoning.

Raathoning mag een strookje kunstraat bevatten, dat niet meer dan 1 cm onder de bovenlat uitsteekt.

Klasse 8: Zuivere bijenwas in koeken van ongeveer 1 kg.

Klasse 9: Zuivere bijenwas in koeken van méér dan 5 kg.

Klasse 10: Honingkoeken van minstens één pond, met het volledige recept, waarnaar de koek vervaardigd is. In deze klasse mag **niet** worden ingezonden door vakmensen, deze klasse is uitsluitend bedoeld voor „thuis gebakken” koek.

Klasse 11: Bakwerk, waarin honing is verwerkt, anders dan honingkoek, met het volledig recept waarnaar het ingezondene is vervaardigd. Ook deze klasse is uitsluitend bedoeld voor „thuisbakkers”.

Klasse 12: Verpakking en opmaak van honing in bokalen. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. De bokalen **moeten** voorzien zijn van het tentoonstellings-etiketje en ze **mogen** voorzien zijn van honing-etiket enz. (**zonder** de naam van de inzender) en ze mogen worden verpakt in cellophaan, voorzien van een lintje enz.

Klasse 13: Verpakking en opmaak van secties. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. De secties **moeten** zijn voorzien van het tentoonstellings-etiketje en **mogen** verder zijn verpakt in cellophaan, enz.

Klasse 14: Verpakking en opmaak van losse raathoning. In deze klasse wordt ook de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. Verder als klassen 12 en 13.

PRIJZEN

Inzendingen, waaraan onderstaand puntental wordt toegekend, komen in aanmerking voor de daarachter genoemde prijzen:

100 punten: eerste prijs A.

99 punten: eerste prijs B.

98 punten: eerste prijs C.

97 punten: tweede prijs.

96 punten: derde prijs.

Elke prijswinnaar krijgt een oorkonde, waarop de klasse en de prijs zijn vermeld.

Ridder van Rappard-wisselprijs.

De inzender, die in minstens 5 klassen heeft medegedongen, waarvan minstens in 4 honingklassen, en die voor zijn inzendingen in totaal het hoogste gemiddelde puntental behaalt, wordt **voor een jaar houder** van de nieuwe ridder van Rappard wisselprijs. Zijn naam wordt op de prijs gegraveerd.

Wisselprijs Ministerie van Landbouw.

Houder van deze prijs voor een jaar wordt de inzender, die in de klassen voor vloeibare en gekristalliseerde honing in bokalen het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt.

Medaille Ministerie van Landbouw.

Deze medaille wordt **eigendom** van de inzender, van de grootste hoeveelheid honing in bokalen, die een prijs verwerft, dus minstens 96 punten krijgt toegekend.

Bronzen plaquette der Vereniging.

Deze wordt **eigendom** van de inzender, die de grootste hoeveelheid honing in bokalen inzendt en daarvoor minstens 96 punten krijgt toegekend en die, wat de hoeveelheid ingezonden honing betreft, volgt op de winnaar van de medaille van het Ministerie van Landbouw.

Medaille onzer Vereniging.

Deze wordt **eigendom** van de inzender, die volgt op de winnaar van de bronzen plaquette der Vereniging.

De uitreiking der prijzen en oorkonden vindt plaats op de Imkersdag te Emmen op 28 Augustus 1954.

Voor onze Imkersvrouwen

Als dit Groentje verschijnt op de eerste Dinsdag in Juli is de prijs van de aardbeien hopelijk een beetje gezakt, zodat onze imkersvrouwen, zonder al te grote bezwaren voor de huishoudbeurs, eens een heerlijk toetje kunnen maken van aardbeien met honing.

Het eenvoudigste is natuurlijk om bij de gebruikelijke beschuit met basterdsuiker en aardbeien, de basterdsuiker te vervangen door honing en deze dan over de aardbeien te laten vloeien. Bij een bijzonder feestelijke gelegenheid kunt U dan het geheel nog opspuiten met slagroom. Maar U kunt er ook wat meer werk van maken en een honingpudding met aardbeien bereiden volgens onderstaand recept.

Ingrediënten: 500 gr aardbeien, sap van een halve citroen, 100 à 125 gr basterdsuiker, 2 eetlepels vloeibare honing, een kwartliter slagroom, 2 eiwitten, 17½ gr witte gelatine en honing om de pudding af te maken. Nadat de aardbeien zijn schoongemaakt en gewassen, worden de mooiste er uit gezocht, om deze later in haar geheel in de pudding te doen. Deze hele aardbeien worden met de honing overgoten, waarna er nog wat van de basterdsuiker over wordt gestrooid en het geheel wordt weggezet om in te trekken. De overige aardbeien worden door een paardenharen zeef fijn gewreven. Inmiddels laat men de gelatine (10 à 15 minuten) in koud water weken. Los de geweekte gelatine daarna met het restant van de basterdsuiker op in een beetje kokend water. Nadat deze oplossing wat is bekoeld, roeren we deze door de fijngewreven aardbeien. Daarna het gezeefde sap van de halve citroen er aan toevoegen. De slagroom en de beide eiwitten stijf kloppen en daar het mengsel doorroeren. Daarna voorzichtig mengen met de achtergehouden hele aardbeien en deze massa af en toe — zonder de hele aardbeien stuk te drukken natuurlijk — doorroeren.

Onze puddingvorm besmeren we met eiwit (niet kloppen) en zodra het puddingmengsel gelei-achtig begint te worden, doen we dit daarin. Daarna laten we de pudding koud en stijf worden. Hierbij moet U wel even geduld hebben en U moet deze pudding ook geruime tijd tevoren klaar maken, daar gelatinepuddingen pas na ongeveer 6 uren stijf worden. Is de pudding niet volkomen koud en stijf, dan bestaat groot gevaar voor inzakken bij het omstulpen. Ditzelfde gevaar bestaat als U het mengsel in de puddingvorm doet, voordat dit gelei-achtig begint te worden.

Mocht de pudding, als U deze wil storten, niet uit de vorm willen komen, dan houdt U de vorm even in lauw water, waardoor het buitenste laagje gelatine smelt en de pudding zonder enige moeite kan worden omgestulpt.

Als de pudding volkomen koud en

stijf is, storten we deze op een vochtige schotel. Heeft U voor het bevochtigen van de schotel bovendien lauw water gebruikt, dan heeft U tevens de mogelijkheid de pudding, indien deze niet precies in het midden ligt, nog wat te verschuiven.

De meest eenvoudige — maar buitengewoon smakelijke — wijze om deze pudding af te maken, is deze gewoon met een vloeibare en geurige honing, zoals b.v. de honing van het fruit, te overgieten.

Deze pudding, waarvan de bereiding

niet zo ingewikkeld is als het op het eerste gezicht lijkt, heeft vele voordelen. De pudding kan een dag tevoren worden klaargemaakt en in een koele kelder worden weggezet, bovendien is ze bijzonder geschikt voor warme dagen. De huisvrouw, die zich de moeite getroost een pudding volgens dit recept te bereiden — en U kunt voor kleine gezinnen de aangegeven hoeveelheden daarbij gerust halveren — zal daarmee ongetwijfeld eer inleggen.

MaM.

Belangrijke mededelingen over Lezingen en cursussen

LEZINGEN

Afdelingen, die in het komende winterhalfjaar met Rijks- en Verenigingssubsidie een lezing willen doen houden, behoren hun aanvraag vóór 15 September bij het Bijenhuis in te dienen. Aanvraagformulieren zijn bij het Bijenhuis verkrijgbaar.

Per afdeling wordt per winterhalfjaar niet meer dan één lezing gesubsidieerd.

De lezing moet worden gegeven door een gediplomeerd bijenteeltonderwijzer.

Vóórdat men een formulier bij het Bijenhuis aanvraagt, dient men een afspraak te maken met de bijenteeltonderwijzer, die de lezing zal houden. Rijk en Vereniging samen vergoeden voor honorarium van de spreker f 10,— en voor diens reiskosten hoogstens f 1,50.

CURSUSSEN

A. Cursussen voor beginners.

4 theoretische en 12 praktische lessen en 1 eindles. Minimum aantal leerlingen: 12. Leeftijd minstens 15 jaar. Cursusgeld per leerling f 5,—. Aanvang der lessen: na 1 Januari. Deze cursussen kunnen worden gegeven door gediplomeerde bijenteeltonderwijzers en door bezitters van het diploma Practisch Imker. De afdeling moet voor de praktische lessen per 2 cursisten minstens 1 bijenvolk beschikbaar stellen. Voor de theoretische lessen stelt de afdeling een verlicht en verwarmd lokaal beschikbaar. Reiskosten van de leraar boven f 1,50 per les worden door de afdeling gedragen.

Beginnende imkers, die een cursus voor beginners met vrucht hebben gevolgd, kunnen in aanmerking komen voor een subsidie ter waarde van f 80,— in de vorm van twee nieuwe bijenkasten.

B. Cursussen voor gevorderden.

12 theoretische en 4 praktische lessen en 1 eindles. Minimum aantal leerlingen: 12. Leeftijd minstens 18 jaar, tenzij men in het bezit is van het diploma van een cursus voor beginners. Cursusgeld per leerling: f 5,—. Aanvang der lessen: in de herfst. Deze cursussen moeten worden gegeven door gediplomeerde bijenteeltonderwijzers. Voor de theorielessen stelt de afdeling een verlicht en verwarmd lokaal beschikbaar. De praktische lessen worden gegeven op een door de afdeling beschikbaar te stellen bijenstal. Reiskosten van de leraar boven f 1,50 per les worden door de afdeling gedragen.

C. Speciale cursussen.

6 theoretische lessen. Minimum aantal leerlingen: 12. Leeftijd minstens 18 jaar. Behandeld wordt een speciaal onderwerp, als koninginnetelt, een bedrijfsmethode enz., in overleg met de rijksbijenteeltconsulent. Cursusgeld per leerling: f 1,75. Deze cursussen moeten in het algemeen worden gegeven door gediplomeerde bijenteeltonderwijzers. De afdeling stelt voor de lessen een verlicht en verwarmd lokaal beschikbaar. Zij neemt de reiskosten van de leraar boven f 1,50 per les voor haar rekening.

Diploma.

Aan cursisten, die een cursus met goed gevolg hebben gevolgd, kan een diploma worden uitgereikt.

Aanvragen.

Afdelingen, die in het komende seizoen cursussen willen houden, dienen eerst een afspraak te maken met de leraar, die de cursus zal geven. Daarna kan een formulier voor het aanvragen van subsidie bij het Bijenhuis worden aangevraagd.

Aanvragen, die na 15 September bij het Bijenhuis binnen komen, kunnen niet meer in behandeling worden genomen.

Officiële mede- delingen

NOTULEN ALGEMENE VERGADERING 1954

1. Opening

Voorzitter verheugt er zich over, dat hij weer zo veel vertrouwde gezichten in de zaal ziet, maar ook dit jaar zijn ons weer trouwe leden en afgevaardigden ontvallen, die wij staande met een paar minuten stilte herdenken.

De agenda van deze vergadering geeft een beeld van enige moeilijkheden, waarmee de bijenteelt te kampen heeft. We hebben daarbij de indruk, dat we het dieptepunt nog niet geheel hebben bereikt, maar we mogen niet alleen waarde hechten aan het getal, al heeft het Hoofdbestuur gemeend door een ledenwerfactie het aantal leden te kunnen opvoeren.

Deze actie heeft een gunstig resultaat gehad, maar slechts een deel van de afdelingen heeft er aan mee gedaan. Als allen hun schouders hier onder zetten, zal ons ledental zich spoedig weer in stijgende lijn bewegen.

De daling van het ledental stelt ook zware eisen aan onze financiën, temeer daar we onze service op geen enkel punt willen verminderen.

De matige oogst van 1953 heeft de belangstelling voor de bijenteelt geen goed gedaan.

In de Noord-Oost-Polder heeft men vorig jaar wel zijn goede wil getoond maar ondanks deze goede wil zijn er veel bijen slachtoffers geworden van bespuitingen. Volgens de berichten zijn er dit jaar tot op vandaag nog geen ongelukken gebeurd en we hopen dat de besprekingen tussen Directie en Hoofdbestuur tot gevolg zullen hebben, dat men nog meer dan vroeger de nodige zorgvuldigheid in acht neemt.

De komkommerswestie is langzamerhand een brandend vraagstuk geworden. Zelfs het ver buiten onze grenzen vermaarde Amsterdamse bijenpark zal in verband hiermee moeten verhuizen. De Directeur van de Tuinbouw heeft het Hoofdbestuur verzekerd, dat met een in de Mededelingen van de Directeur van de Tuinbouw verschenen artikel, waarin de bijen zonder meer verantwoordelijk worden gesteld voor een belangrijk deel van de zaadkommers die worden geoogst, het laatste woord niet gesproken is en dat een uitgebreid onderzoek zal worden ingesteld. Dit artikel wordt door Prof. J. de Wilde, die sedert kort aan de Landbouwhogeschool te Wageningen verbonden is, in het Juni-nummer van het Maandschrift op zuiver wetenschappelijke gronden bekeken en de afgevaardigde van de afdeling Westland zal daar in deze vergadering wel het nodige aan toe voegen.

Langs onze Zuidelijke grens dreigt nog steeds het gevaar van de miltziekte en het is beschamend te moeten constateren dat er leden zijn, die er in deze niet voor terugdeinzen op ongeoorloofde wijze hun eigen belangen na te streven. Hoewel de import van bijen en koninginnen verboden is, worden er nog steeds koninginnen ons land binnen gesmokkeld. Men stake deze praktijken en niemand verlene daaraan zijn medewerking. Wij hopen dat Ir Mommers er in zal slagen het dreigende gevaar in het Zuiden te bedwingen, maar daarvoor moet hij kunnen rekenen op de steun van alle imkers.

Noemen wij daarbij nog de afnemende belangstelling van de fruitteelaars voor het betrekken van bijenvolken voor de bestuiving van hun gewassen en de concurrentie, die de buitenlandse honing ons product aandoet, dan kunnen we moeilijk van een onbewolkte hemel spreken.

Maar daar staan ook lichtpunten tegenover. De leden, die we hebben overgehouden, vormen een prachtige kern, die nimmer het hoofd laat hangen en die bezield is van een geest, die niet ter neer te slaan

is. Dat is gebleken bij de hulp, die zo ruim en zo spontaan aan de door de watersnood getroffen collega's geboden is, en waarbij wij ons op voortreffelijke wijze hebben gekweten van een ereplicht. We denken verder aan de gezonde geest van kameraadschap die op de prachtige Imkersdag te Hilversum heerste. En nu gaan we de handen ineen slaan om het publiek door middel van de nieuwe honingbokalen voor ons uitstekend binnenlands product te veroveren. De buitenlandse honing, die het publiek wordt aangeboden, kan in kwaliteit en smaak met ons product niet wedijveren en we moeten de bokalen aangrijpen als een middel om het publiek zuivere Nederlandse bijenhoning te garanderen.

Op het gebied van het onderwijs is een belangrijke verandering ingetreden doordat de Overheid aan bezitters van het diploma Praktisch Inker de bevoegdheid heeft toegekend cursussen voor beginnende imkers te leiden. Op dit ogenblik zijn door het hele land bijna 70 cursussen, voornamelijk voor beginners, in volle gang en we hopen dat straks het leraren-corps voor deze cursussen met een aantal bekwaame krachten zal worden uitgebreid. Doordat de Overheid aan beginnende imkers, die met vrucht een cursus voor beginners hebben gevolgd, gratis twee bijenkasten in uitzicht stelt, wordt het voor velen, die wel met het houden van bijen zouden willen beginnen, maar die de daarvoor benodigde middelen niet konden opbrengen, mogelijk, aan hun voornemens uitvoering te geven.

Degenen die zich onze grandioze Imkersdag te Assen herinneren, zullen dit jaar zeker de Imkersdag te Emmen, onze vijftien-twintigste Imkersdag, niet willen missen. Besturen en leden van de afdelingen in de Zuid-Oosthoek van Drenthe en in het bijzonder de familie Hilvers, ontplooiën een verbijsterende activiteit bij de voorbereidingen van deze dag, die slechts te vergelijken is met de bouwdrift van een bijenvolk. De dichteres Margot Vos schreef de tekst van een operette, die we allen willen zien. In Emmen gaan we opnieuw de kameraadschap doorleven, die er onder de imkers heerst, en die ieder jaar nog verdiept wordt.

Uit dit alles blijkt wel, dat er aan de bewolkte hemel nog menig lichtpunt te vinden is, dat ons moed en vertrouwen geeft.

Ik roep U allen als afgevaardigden van uw afdelingen een hartelijk woord van welkom toe. Het spijt ons, dat de vertegenwoordigers van de Regering, die wij op deze vergadering hadden uitgenodigd, verhinderd zijn om hier aanwezig te zijn. De beide Rijksbijenteeltconsulenten, die voor onze bijenteelt zoveel en zulk voortreffelijk werk doen, en de afgevaardigden van de bevriende zusterorganisaties heten wij eveneens van harte welkom.

Met de zekerheid dat wij ons door de ernstige zorgen, waarmee we te kampen hebben, niet zullen laten weerhouden om ook op deze vergadering alles te doen wat we kunnen om onze geliefde vaderlandse bijenteelt te dienen, open ik deze vergadering.

2. Verkiezing voorzitter

Utrecht betoogt, dat het resultaat van deze verkiezing in het geheel niet onzeker is en stelt voor de voorzitter bij acclamatie te herkiezen. Dit voorstel wordt luid toegejuicht en de door de voorzitter geopperde bezwaren van statutaire en principiële aard worden door de vergadering overstemd.

Voorzitter dankt de vergadering voor het in hem gestelde vertrouwen en zegt toe alles te zullen doen wat in zijn vermogen is om de vereniging, die hem in de 17 jaar, waarin hij voorzitter is geweest, zo dierbaar is geworden, naar beste krachten te blijven dienen.

3. Rapport Commissie voor het nazien van de boeken

Het rapport wordt zonder discussie goedgekeurd.

De afdelingen Aalsmeer en Amersfoort worden in de Commissie voor 1954 benoemd.

4. Plaats Algemene Vergadering 1955

Zonder discussie wordt Utrecht aangehouden.

5. Jaarstukken

Bunnik vraagt waarom de contributie voor het Koninklijk Nederlands Landbouwmuseum niet in de cijfers tot uitdrukking is gebracht.

De accountant antwoordt, dat in het Hoofdbestuur is besloten om deze contributie en de bijdrage voor de afdeling bijenteelt van het Landbouwmuseum in de toekomst in de jaarstukken te vermelden. Thans valt eerstgenoemde post nog onder de post „onvoorzien”.

Bemmel vraagt of het mogelijk is een lagere contributie vast te stellen voor militairen, die het Groentje aan hun militair adres laten zenden.

Voorzitter zegt toe dat het Hoofdbestuur dit zal overwegen.

Meerkerk vraagt of er een regeling bestaat voor hen, die principiële bezwaren hebben tegen verzekering.

Voorzitter antwoordt, dat de afdelingsbesturen de namen van betrokkenen aan het secretariaat kunnen opgeven. Ze worden dan van de lijst van verzekerden geschrapt en ontvangen een restitutie van 25 cent.

Meppel zou ook voor personen, ouder dan 65 jaar, een lagere contributie willen vaststellen.

Voorzitter vreest dat dergelijke regelingen in de praktijk moeilijk uitvoerbaar zullen blijken.

Veenendaal vindt dat het op de weg van de afdelingen ligt om moeilijkheden van deze aard op te vangen. Het betreft maar enkele leden.

Hilversum vraagt of we niet meer advertenties voor ons Maandschrift kunnen krijgen.

Voorzitter antwoordt dat dat op alle mogelijke manieren is geprobeerd. Er zijn acquisiteurs op pad geweest om advertenties te werven, maar de moeilijkheid is, dat wij een uitgesproken mannenblad hebben en dat, volgens de acquisiteurs, de vrouw de beurs in handen heeft.

Zonder verdere discussie worden balansen, begroting en quotum vastgesteld.

6. Beleid Hoofdbestuur

Schouwen-Duiveland informeert naar de stand van de hulp uit Overijssel.

De heer Lohuis antwoordt, dat hij van de afdeling een opgaaf heeft gekregen van het verloren gegane en dat er van vele Overijsselse afdelingen bedragen zijn binnengekomen. Men meent echter, dat de bijenweide op het eiland nog niet zodanig is, dat de bijen in leven zullen blijven. Spr. heeft reeds een afspraak gemaakt om in de pauze met de afgevaardigde van Schouwen een en ander te bespreken.

Voorzitter wijst er op, dat door de Regering voor de imkers op Schouwen-Duiveland extra suiker voor zomervoeding beschikbaar is gesteld, wat er wel op wijst dat er voor de bijen op het eiland nog niet veel te halen is. Het verzoek van Schouwen-Duiveland om de kosten van deze suiker voor rekening van de Vereniging te nemen, zal in de eerstvolgende Hoofdbestuursvergadering worden behandeld. Schouwen deelt mede, dat er misverstand heerst over de persoon, die bij de hulp aan Schouwen zal worden ingeschakeld. Brielle brengt dank aan de afdelingen in Noord-Holland voor de verleende hulp en aan het Hoofdbestuur voor de organisatie daarvan.

Eibergen deelt mede, dat de door de groep Achterhoek-Liemers geholpen afdelingen zeer tevreden zijn en hij brengt een woord van hulde aan de Heren Meijer en Becking voor al hun werk.

Bussum heeft het Hoofdbestuurslid van de groep nog niet op een afdelingsvergadering ontmoet. Zou zulke bezoeken wel op prijs stellen.

Voorzitter deelt mede, dat de Hoofdbestuursleden zo mogelijk wel eens een afdelingsvergadering bezoeken, maar dat zij voornamelijk aandacht schenken aan vergaderingen van groepen van afdelingen. Alle afdelingen bezoeken is nu eenmaal niet mogelijk voor deze heren.

Laren N.H. is verbaasd, dat de hulp aan Schouwen nog niet in kannen en kruiken is.

Voorzitter vindt dat de heer Lohuis de gang van zaken voldoende heeft gemotiveerd.

Ir Mommers heeft Schouwen herhaaldelijk bezocht en moet besluiten ontraden volgen naar het eiland te zenden, er is geen dracht. Dit blijkt ook wel uit het feit, dat 10 kg zomersuiker wordt verstrekt om de volken in leven te houden. Men zou per imker dit jaar één volk kunnen houden omdat het nu eenmaal niet plezierig is om geheel zonder bijen te zijn. Volgend jaar kan men pas beoordelen of er dan meer gedaan kan worden.

Bennekom heeft de indruk, dat men op Schouwen het onderling niet geheel eens is.

Schouwen antwoordt, dat er een commissie is benoemd en uit zijn antwoord blijkt wel, dat het instinct van Bennekom juist was.

Vriezenveen meent, dat Overijssel deze zaak zelf kan opknappen, er is op de afdelingsvergaderingen en op de kringvergadering voldoende over gesproken. Het contact tussen Schouwen en de Heer Lohuis is een beetje moeilijk geweest, zoals hier ook wel blijkt, maar men kan er op rekenen dat Overijssel dit in orde zal maken.

Lunteren deelt mede, dat onze kleurenfilm voor de afdeling Ederveen van de ANI is vertoond. Spr. heeft zich hieraan geërgerd en vraagt de mening van de vergadering.

Voorzitter betreurt het, dat wij de ANI niet hebben kunnen bekeren. Natuurlijk is de bedoeling van deze vertoning geweest om de ANI-leden iets van het werk van onze vereniging te laten zien want we zijn er van bewust dat de ANI-geest niet de geest is van elk individueel lid van de ANI. Zegt toe dat in de toekomst in soortgelijke gevallen eerst de omliggende afdelingen zullen worden geraadpleegd.

Lunteren meent, dat er aan de ANI toch geen zelf te strijken is en dat men dergelijke dingen beter geheel kan nalaten.

Zaamslag geeft in vervolg op zijn mededelingen in de vorige vergadering cijfers over de opbrengst van wel en niet bespoten koolzaad. In Zeeuws-Vlaanderen is men al zo ver, dat het koolzaad tijdens de bloei niet meer bespoten wordt. Vraagt of het niet mogelijk is de Directie van de NOP te overtuigen van het feit, dat spuiten tijdens de bloei verkeerd is.

Voorzitter hoopt dat Ir Mommers de feiten in een ambtelijk rapport zal kunnen vastleggen.

Zaamslag had liever gezien, dat alle cursisten één kast kregen dan dat enige deelnemers aan de cursus er twee krijgen.

Voorzitter deelt mede, dat de Regering bepaalde normen heeft vastgelegd en dat betrokkenen zich uiteraard aan deze normen moeten houden. Verwacht daarbij echter wel enige soepelheid.

Breda: Onze afdeling Handel is geen instelling, die het maken van winst beoogt en het is daarom logisch, dat elk lid van onze vereniging zijn benodigdheden koopt bij onze eigen handelsinstelling. Ook de afdelingsbesturen moeten onze eigen afdeling Handel zo veel mogelijk propagieren. Spr. heeft er zich over verbaasd, dat er in het Septembernummer 1953 van het Groentje een advertentie stond, waarin namens de afdeling Heino werd medegedeeld, dat daar een depôt van een particuliere handelaar was gevestigd. Spr. heeft zich bij het lezen van die advertentie de ogen uitgewreven en vraagt hoe het Hoofdbestuur denkt over het beleid van zo'n afdeling. Nog meer verbaasd was spreker, dat er boven deze advertentie een foto stond van de bijenstal van deze handelaar.

Heino deelt mede, dat het afdelingsbestuur het de leden gemakkelijk wil maken om artikelen te betrekken. Wageningen wil wel bij een bepaald kwantum een korting verstrekken maar voelt weinig voor een depôt. We hebben ons toen tot de betrokken handelaar gewend.

Voorzitter: Het Hoofdbestuur is altijd huiverig geweest om aan het Bijenhuis een voorkeurspositie te geven.

Het Hoofdbestuur is wel van mening, dat de afdelingsbesturen niet zonder meer hun eigen handelsinstelling behoren te

benadelen, integendeel, maar we zijn per slot van rekening een vereniging van vrije mensen. Het Hoofdbestuur en de redactie hebben zich steeds op het standpunt gesteld, dat advertenties niet behoren te worden gecensureerd, tenzij de inhoud van die advertenties onbehoorlijke concurrentie tegen de eigen instelling bevatten. Overigens heeft spreker niet de indruk, dat het Bijenhuis de concurrentie behoeft te vrezen.

Seuningsa (Directeur afd. Handel) deelt mede, dat hij niet de ene afdeling een depôt kan geven en dat aan de andere afdeling weigeren. Als men eenmaal aan zo iets begint, gaat daar zeer veel geld in zitten. Een particuliere handelaar wordt niet ter verantwoording geroepen als hij in de ene afdeling een depôt vestigt en in de andere niet, maar wij moeten nu eenmaal voor alle afdelingen één lijn trekken.

Beekbergen heeft deze kwestie heel eenvoudig opgelost. De afdeling bestelt de meest gangbare artikelen bij het Bijenhuis en krijgt daarvoor de gebruikelijke korting. De afdeling betaalt deze kleine voorraad en de leden hebben op deze wijze kunstraat, raampjes enz. direct bij de hand als ze die nodig hebben.

Bunnik heeft hetzelfde gedaan als Beekbergen, maar levert aan haar leden ook artikelen van particuliere handelaars als die beter of goedkoper zijn.

Spr. constateert tot zijn genoegen dat de notulen van de Hoofdbestuursvergaderingen in het Groentje uitvoeriger zijn geworden naar aanleiding van een verzoek dat spr. op een vorige Algemene Vergadering deed. Zou nog liever zien, dat de volledige notulen van de H.B.-vergaderingen aan de afdelingssecretarissen werden verstrekt.

Voorzitter deelt als zijn zienswijze mede, dat de notulen van het Hoofdbestuur zich niet lenen voor een zo wijde publicatie. Men vergeet niet, dat het Hoofdbestuur in verreweg de meeste gevallen zaken te behandelen krijgt die herhaaldelijk moeten worden besproken voordat ze rond en voor publicatie geschikt zijn. Voortijdige publicatie zou de goede zaak alleen maar schaden en zou in vele gevallen zelfs indischreef zijn. Het Hoofdbestuur zegt echter gaarne toe de notulen in het Maandschrift zo uitvoerig mogelijk te publiceren.

Colmschate komt terug op de kwestie van de depôts. Men vraagt op de afdelingsvergaderingen wat de leden nodig denken te hebben en men bestelt dat in één keer bij het Bijenhuis en men bespaart daardoor de vracht en krijgt bovendien een korting. Spr. vindt de vergoeding van f 7,50 voor verblijfskosten van de afgevaardigden niet hoog.

Voorzitter: Het geven van een hogere vergoeding gaat boven de draagkracht van onze Vereniging.

Dieren vraagt welke maatregelen het Hoofdbestuur genomen heeft om tot verlaging van de suikerprijs te komen.

Voorzitter: Het Hoofdbestuur heeft goede redenen om niet alles te publiceren wat er gedaan wordt maar kan Dieren de verzekering geven, dat het Hoofdbestuur alles in het werk stelt om tot een lagere suikerprijs te komen. Vooral nog zijn de vooruitzichten jammer genoeg niet gunstig.

Geldrop deelt mede, dat Ambrosius cursisten een korting van f 2,— geeft op het cursusgeld.

Voorzitter: Dit is een interne regeling van de NCB, dus niet van haar bijenhoudersbond. Het cursusgeld is zeer laag, voor minvermogenen kan zelfs onthefing worden verkregen.

Haarlem informeert naar de export van buitenlandse honing door het Bijenhuis.

Voorzitter kan hierover uiteraard geen mededelingen doen, kan alleen maar zeggen dat de proeven met de export gunstig verlopen.

Noord- en Zuid-Beveland informeert naar de prijzen van honingpotten en die van de honingbokalen. Bij handelaars kan men goedkoper potten kopen dan bij het Bijenhuis.

Seuningsa: Er zijn handelaars, die oude potten opkopen. Wij leveren nieuwe potten, die zo van de fabriek komen.

De prijs van de honingbokalen zal hoger liggen dan die van de gewone jampotten.

Voorzitter: Deze honingbokalen zijn niet

in de vrije handel verkrijgbaar, doch alleen bij het Bijenhuis te Wageningen. Niet-leden zullen ze niet kunnen betrekken.

Wolvega heeft zich oprecht verheugd over het contact, dat het Hoofdbestuur met de Directie van de Polder heeft gehad. Als dit contact er niet geweest was, hadden er in de Polder nergens bijen kunnen staan. Brengt hulde aan het Hoofdbestuur voor zijn activiteit. Gelooft niet, dat we de Directie zover krijgen, dat zij bespuitingen nutteloos zal achten. Vraagt of het mogelijk is via de radio de nummers bekend te maken van de secties, die bespoten zullen worden.

Voorzitter zal dit laatste gaarne in het Hoofdbestuur bespreken.

7. Voorstel Westland

Westland vreest, dat de verboden om bijen te houden zich als een olievlek over ons land zullen uitbreiden. De telers van komkommers hebben geijverd voor deze verboden en er zijn in vele gemeenten reeds verordeningen, die het houden van bijen van Mei tot Augustus verbieden. Bij het ijveren voor deze verboden is gebruik gemaakt van aanvechtbare gegevens betreffende het aandeel dat de bijen hebben in de vorming van zaadkomkommers en deze aanvechtbare gegevens hebben een officieel tintje gekregen door de publicatie van een artikel van de heer Vriend in de Mededelingen van de Directie van de Tuinbouw. De heer Vriend is zeer onvriendelijk ten opzichte van de bijenteelt. Door de afgevaardigde wordt de inhoud van het artikel van de heer Vriend op zeer zakelijke wijze bestreden.

Voorzitter vraagt de afgevaardigde van Westland, de heer Emmens, om zijn rede in ons Maandschrift te doen afdrucken. De heer Emmens zegt dat toe en voor de inhoud van zijn rede zij naar die publicatie verwezen.

Voorzitter brengt de heer Emmens hulde voor de voortreffelijke wijze waarop hij deze zaak voor de vergadering heeft behandeld. De Directie van de Tuinbouw heeft het Hoofdbestuur reeds medegedeeld, dat met het artikel van de heer Vriend het laatste woord in deze kwestie nog niet gesproken is en dat er een grondig onderzoek zal worden ingesteld naar de factoren, die de vorming van zaadkomkommers veroorzaken. Desniettemin gaat de heer Vriend door met zijn publicaties alsof er niets is geschied. Spreker wijst op een artikel in het Landbouwblad van 15 April 1954.

Amsterdam sluit zich ten volle aan bij de woorden van Westland. Men heeft in Amsterdam dezelfde moeilijkheden. Daar is echter de afdeling gehoord door het Gemeentebestuur. De bijen worden, al is er dan ook geen verordening tot stand gekomen, uit het Bijenpark verdreven, een park dat wereldbekend is en waarin 35.000 à 40.000 gulden is geïnvesteerd. De bijen worden op 1 Juni op kosten van de Gemeente uit het Bijenpark gebracht naar een beschutte plek in het Amsterdamse Bos en op 1 September keren ze terug. Het is spr. bekend, dat bij de Directie van de Tuinbouw ook van de zijde van de Tuinbouwvoorlichtingsdienst een verzoek is binnengekomen om een grondig onderzoek in te stellen naar het aandeel, dat de bijen en andere factoren hebben in de vorming van zaadkomkommers. De regeling te Amsterdam geldt voor 1 jaar. Men achte deze zaak in andere streken niet te licht, het kan zijn vandaag ik, morgen gij.

Renkum heeft met Prof. Paddock, Iowa, gecorrespondeerd over deze kwestie. Daar is juist door het plaatsen van bijen bij de komkommers het vraagstuk van het „uitschot" opgelost.

Westland: We kunnen ons niet refereren aan buitenlandse ervaringen. Men heeft daar andere rassen en andere culturomstandigheden. De toestanden in Amerika en die in ons land mogen niet zonder meer met elkaar vergeleken worden, we zouden in dezelfde fout vervallen als de heer Vriend en daarmee zouden we onze zaak niet dienen.

Spr. stelt voor de volgende motie aan de Minister van Landbouw ter kennis te brengen:

De Algemene Vergadering van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, gehoord de besprekingen over het probleem van de zaadvorming bij komkommers en de bijenteelt;

gezien de gevolgen, die Overheidsmaatregelen te dezer zake genomen, dreigen te hebben voor de bijenteelt in ons land, en dat zonder dat deze maatregelen steunen op een wetenschappelijk verantwoord onderzoek, waarbij de verschillende in geding zijnde belangen tegen elkaar zijn afgewogen;

spreekt over deze gang van zaken zijn ernstige verontrusting uit; besluit deze motie ter kennis te brengen van Zijne Excellentie de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.

Hiertoe wordt eenstemmig besloten.

8. Voorstel afd. Soest

Soest: De meeste afdelingen zijn slecht bij kas. Is het niet mogelijk, dat vanwege onze Vereniging een demonstratiestand wordt gemaakt? Voor de toezegging van het Hoofdbestuur om een bedrag voor subsidie aan tentoonstellingen op de begraafing uit te trekken is de afgevaardigde zeer erkentelijk.

Voorzitter: Het Hoofdbestuur heeft het vervaardigen van een demonstratiestand al eerder overwogen. Men is gestuit op moeilijkheden, o.a. is de beschikbare ruimte niet overal gelijk en zo'n stand moet universeel bruikbaar zijn, willen de hoge kosten, die er aan verbonden zijn, verantwoord zijn. Wil in het Hoofdbestuur wel de mogelijkheid bespreken om een fonds te vormen om tot de aanschaffing van materiaal voor de inrichting van een stand te komen.

9. Voorstel Nijmegen

Het Hoofdbestuur zal de door Nijmegen geschetste moeilijkheden nogmaals onder ogen zien.

10. Voorstel Hilversum

De wensen van Hilversum zijn voor een belangrijk deel reeds in vervulling gegaan. De kwestie van het onderwijs in de bijenteelt op kweekscholen zal in het Hoofdbestuur nader worden onderzocht.

11. Voorstel Zeist

Zeist licht het voorstel toe. De bijenweide in Zeist is wel gunstig maar het kan zijn nut hebben, dat er op proefboerderijen een onderzoek wordt ingesteld naar rolklaver, lucerne en andere klaversoorten. De betrokken afdeling zou zelfs een subsidie kunnen verstrekken van f 50,— à f 75,— per ha als de imkers met de teelt gebaat zouden zijn.

Ir Mommers is van oordeel, dat de boeren zeer goed weten, welke klavers met het meeste voordeel kunnen worden verbouwd. Om der wille van de bijen gaat men beslist geen andere soorten of andere gewassen telen. Lucerne moge in andere landen voor de bijen van belang zijn, hier wordt ze gemaaid, voordat ze in bloei komt. Op rolklaver heeft spr. in ons land nog nooit een bij zien vliegen. Het zal zeer moeilijk zijn om de proefboerderijen voor deze zaak te interesseren en het lijkt spr. beter om andere wegen te volgen voor de verbetering van de bijenweide, die bekend genoeg zijn en die tot goede resultaten leiden.

Zaamslag deelt mede, dat de uitzaai van witte klaver in zijn gebied door de Voorlichtingsdienst wordt aanbevolen.

12. Voorstel Bilthoven

Schouwen: In het najaar kunnen misschien struiken worden geplant.

Voorzitter wijst op een artikel in het Aprilnummer van het Maandschrift, waarin enige voor de bijen min of meer van belang zijnde gewassen zijn genoemd, die misschien al met succes kunnen worden aangeplant. Spr. wijst er op, dat de afdelingen in de getroffen gebieden door het Hoofdbestuur zijn gewezen op de noodzakelijkheid om met de gemeentebesturen en andere instanties overleg te plegen.

13. Voorstel Bilthoven II

Voorzitter deelt mede, dat van de Stichting „Voor het Kind", ondanks rappel, geen antwoord is ontvangen. Het Hoofdbestuur heeft ook de kunstenaar, die kaarten vervaardigd heeft, aangeschreven, doch zonder positief resultaat. Op initiatief van de Voorzitter van de afdeling Westland is getracht de spaaractie van PTT in het teken van de bijen te plaatsen, doch een besluit is nog niet genomen.

14-15. Voorstellen Bunnik

Bunnik is van oordeel, dat de Voorlichtingsdienst zeer veel voor ons doet, maar als er meer assistenten beschikbaar zouden zijn, kon er nog meer gebeuren. Het ambtsgebied van Wageningen is te groot om door één leraar en zonder assistenten te worden bediend. Spr. bepleit voorlichtingsraden om nauwer contact te leggen tussen consulenten en praktijk.

Sneek: In de Kring Friesland wordt ook geklaagd over te weinig contact met de consulenten. Ondersteunt het streven van Bunnik. Vindt het prae-advies van het Hoofdbestuur te weinig uitvoerig.

Voorzitter: Het Hoofdbestuur is vóór uitbreiding van de staf van Dr Minderhoud en het staat geheel achter het voorstel van Bunnik. Maar de Bedrijfsraad, die deze zaak aanhangig maakte, heeft nul op haar request gekregen. Als het Hoofdbestuur een mogelijkheid ziet, zal het zeker voor uitbreiding in de bres springen.

Hilversum wijst er op, dat de heer van Dijk, Hoofdbestuurlid, eigenlijk al een onbezoldigd wandelleraar voor een groot gebied is. Waarom zullen we deze last afwentelen op de Regering?

Landbouw en fruitteelt en ook de komkommerteelt moeten het verband tussen bijen en bloemen leren zien. De natuur wijst ons in deze dingen de juiste weg. **Zaamslag** heeft dat op mooie en rustige wijze uiteengezet. Wist op hoger eiwitgehalte van door bijen bevlogen gras en klaver.

De heer van Dijk: Iedereen heeft niet zoveel tijd als ik om de imkers te bezoeken. In Engeland heeft men county-inspectors en als de Regering een paar auto's beschikbaar stelde, waren uit onze leden wel een paar mensen te vinden, die bewaam en bereid zijn om een soortgelijke taak te vervullen. Vraagt zich af, waarom men in het Zuiden 5 assistenten heeft

en in het Noorden slechts één. Bij land- en tuinbouw en fruitteelt wemelt het van de assistenten en we moeten volhouden met ons verlangen naar meer personeel bij de consulenten kenbaar te maken.

N.Z. Beveland vraagt waarom de assistent voor Zeeland zo vaak en zo lang in Limburg werkt.

Ir Mommers antwoordt, dat de assistent voor Limburg net zo vaak en net zo lang in Zeeland werkt. Dit houdt verband met de mijtziekte. Zeeland mag overigens niet klagen, want met zijn dunne imkersbevolking heeft het toch een eigen assistent.

Zaamslag: Hoe kleiner ze zijn, des te meer assistentie hebben ze nodig!

Voorzitter vraagt of de vergadering iets voelt voor een tussenweg. Men zou de Regering om subsidie kunnen vragen voor de bestrijding van de kosten, verbonden aan de voorlichting door eigen mensen, zoals de heer van Dijk suggereerde. Dit kost uiteraard slechts een fractie van wat een volledige bezetting met assistenten zou kosten. Dit zou ook tegemoet komen aan de wens, in een van de voorstellen geuit, om een nauwer contact te leggen tussen voorlichting en praktijk. Spr. zal dit punt graag in het Hoofdbestuur ter tafel brengen.

Beekbergen: Als we het quotum verhoogen, kunnen we het zelf betalen. De bijenteelt kan niet worden vergeleken met de andere agrarische sectoren.

De heer **Stienstra** vindt het onredelijk, dat we zelf uit onze armoede de voorlichting betalen, terwijl men in andere agrarische takken de nek breekt over de assistenten. De bijenteelt moge geen bedrijfstaak zijn, zoals Beekbergen zegt, maar ze is toch wel van zoveel belang voor ons land, dat één leraar en geen enkele assistent boven de rivieren veel te weinig moet worden geacht.

16. Rondvraag

Wolvega informeert naar de resultaten van de proefvolken van Wageningen in de Polder.

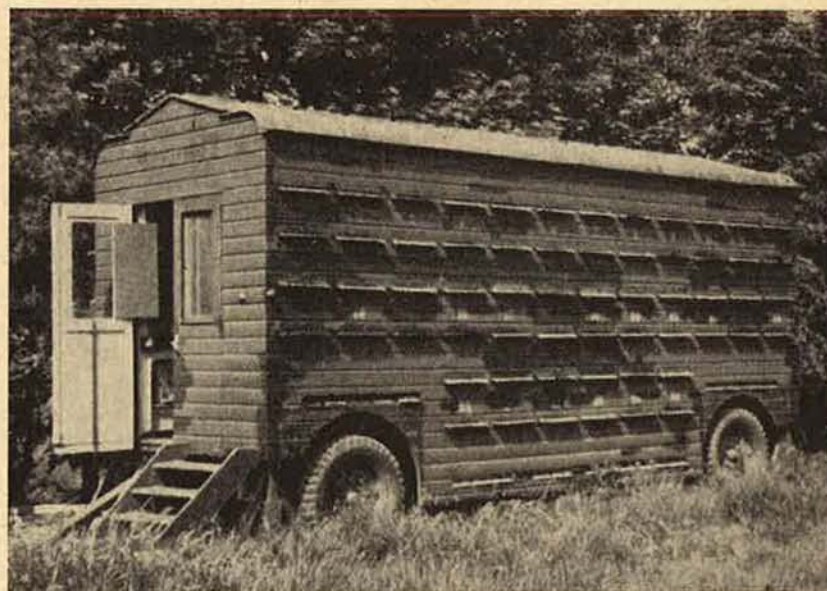
Dr Minderhoud: Omtrent de volken, die we voor onze waarnemingen gebruiken, kan nog niets worden gezegd, het is daarvoor nog te vroeg.

Inmiddels heeft het model-honingbokaal bij de vergadering gecirculeerd.

De heer **Kooyman, Breda**, heeft de opmerkingen verzameld. Hij vraagt in de eerste plaats hoe groot de inhoud van de bokalen is.

Seuningsa: 36 cl. Er kan 450 gram in.

Breda merkt op, dat de moer in het vig-

Door omstandigheden is deze bijenwagen te koop.
Inlichtingen bij het Bijenhuis te Wageningen.

net iets scheef staat. Zou een randje in het glas willen hebben om de juiste vul-ling aan te geven. Dit blijkt niet gewenst te zijn in verband met de verschillende densiteit van honing.

Zeist vraagt of het glas wettig gedeponeerd is.

Voorzitter deelt mede, dat het niet kan worden nagemaakt, omdat de gietvormen ons eigendom zijn, maar als er aanleiding toe bestaat, zullen we het zeker doen. Sprekt de wens uit, dat alle leden uitsluitend deze bokalen zullen gebruiken voor hun honing. Het publiek moet er langzamerhand van overtuigd worden, dat het zeker is van goede kwaliteit als het honing in deze bokalen koopt. Wij hebben hier een waarborg in de hand, waarvan we de uitwerking op het publiek niet mogen onderschatten.

Er wordt naar de juiste prijs gevraagd. Seuningsa zegt, dat hij deze nu nog niet kan mededelen, maar deze zal liggen in de buurt van 26 cent, met inbegrip van carton inlage, doch zonder etiket.

(Slot volgt)

Uit de Afdelingen

AFD. ROTTERDAM

Op 19 Juni organiseerde de afd. een bus-tocht naar Ambrosiushoeve te Tilburg. De deelnemers werden ontvangen door de heer Evers, die op de van hem bekende wijze een korte inleiding hield betreffende het doel en het ontstaan van de proef-bijenstand. Daarna werden het laborato-rium en de tuin in ogenschouw genomen, waarbij verschillende buitenlandse bijen-rassen werden bezichtigd en besproken. Uit de woorden van de heer Evers be-grepen we wel, dat er voor ons weinig re-den is, buitenlandse rassen aan te schaf-fen.

Na enkele gezellige uren, waarbij het uiteraard alleen maar over bijen ging, werd de rondleider en zijn helper hartelijk dank gebracht.

In Rotterdam is de slag gevallen. Op 18 Mei werd het bijenvoer op bepaalde gedeelten van de stad van kracht. Volgens de nieuwe verordening zijn alle leden, die bijen houden op de rechter Maasoever, verplicht daarvoor een vergunning aan te vragen, die alleen op bepaalde voorwaarden zal worden verleend.

Dit houdt in, dat bijenhouders, wier bijen op minder dan 1000 meter van komkom-merramen staan, vanaf 15 Juli t.m. 31 Augustus, hun bijen buiten dit gebied moeten brengen. De leden, die bijen heb-ben, staan op de rechter Maasoever, geven we dan ook in overweging onmiddellijk ontheffing bij B. en W. van Rotterdam aan te vragen.

Voor de Imkersdag te Emmen kan men zich nog opgeven bij het Secretariaat. Aanmeldingen zo spoedig mogelijk.

P. KLAPWIJK, secr.

AFD. BUNNIK-HOUTEN

Onze afd. hoopt met een touringcar op 28 Aug. a.s. de imkersdag te bezoeken. Ook leden uit andere afdelingen kunnen mede. Opgeve bij C. Pater Jzn., Achter-dijk 26, Bunnik. Buskosten f 7,50, mits opgegeven voor 24 Juli a.s. en betaald. Na deze datum f 9,- p.p. Tevens hopen verschillende leden mede te doen aan de Honingtentoonstelling op de Imkersdag Emmen. De Koningsnettelcursus uit-gaande van de Propagandacommissie is inmiddels begonnen en hiermede is de eerste steen dus gelegd voor een Konin-ginneteelstaten in de prov. Utrecht.

C. P.

Bijenmarkten

Veenendaal: 13 Juli.
Drachten: 27 Juli.
Epe: 31 Juli.

BIJENMARKT TE EPE

Door de gezamenlijke afdelingsbesturen Heerde, Vaassen en Epe van de vereniging t.b.v. de Bijenteelt in Nederland wordt dit jaar de Tweede Bijen- en Honingmarkt georganiseerd. Deze markt zal gehouden worden op Zaterdag 31 Juli 1954 op het terrein „De Plaatvoet“, liggende aan de Stationstraat, Epe. Met alle macht wordt reeds door de afdelingen ge-werkt, om deze markt weer te doen sla-gen. Behoudens goedkeuring van B. en W. te Epe, wordt aan deze markt een ver-loting verbonden, met nuttige prijzen, tevens een keuring van bijenvolken en honing. Het is de hoop en de verwachting der initiatiefnemers, dat hiervan vele imkers van heinde en ver met bijen, ho-ning en bijenteeltartikelen die dag de markt zullen vertegenwoordigen en velen de gelegenheid te baat zullen nemen een extra bijenvolkje te kopen voor de heide-dracht.

Voor diverse standen zal materiaal bilijk te huur zijn die dag, waarbij de markt-commissie de helpende hand biedt. Tijdige opgave van inzendingen is zeer gewenst en worden ingewacht bij de se-cretaris Marktcommissie, G. Proper, Gringroeveweg 3 te Epe.

Namens de afdelingsbesturen,
G. PROPER.

AFD. DEDEMSVAART N.S.

Op 19 Februari hield onze oud-plaatsge-noot en -bestuurslid, de heer J. van Aarst, thans leraar in Algemene Dienst te Wa-geningen, een prachtige lezing over het leven van de bijen en wat daar zoal mee samenhangt. Allen, maar vooral de jonge-ren, hebben veel kunnen leren. Er werden veel vragen gesteld en beantwoord.

Voor de cursus voor beginners gaven zich 10 personen op, maar er is goede hoop, dat er meer bij zullen komen.

In plaats van de heer A. Bouman, die wegens ziekte had bedankt als voorzitter, werd gekozen de heer H. Kijk in de Vegt, die al enige jaren actief bestuurslid is geweest.

Na de suikerbestelling sloot de voorzitter de vergadering met een hartelijk dank-woord aan de scheidsende voorzitter voor het zeer vele werk, dat hij gedaan heeft voor bijen en bijenhouders.

D. ZONDERVAN, secr.

Oogst en Dracht

DEN HAAG: Duinrand ten Zuiden van de Scheveningse haven. 19 Mei koud en guur, geen dracht. 20 Mei iets hogere temperatuur, bewolkt met opklaringen. Gedurende een deel van de dag flinke dracht, voornamelijk op esdoorn, die nu in volle bloei komt. Overigens nog wat op vruchtbomen. Ook hult, cotoneaster en kastanje geven wat nectar, duurt tot 27 Mei. 29 en 30 Mei drachtpauze wegens on-gunstig weer. Van 31 Mei tot 7 Juni af-wisselend matige tot flinke dracht in de morgen op kastanje, brem en nog wat late esdoorn. Verder op verschillende soorten sierrappels in de plantsoenen, na de middag steeds aflopend.

Volken alle sterk en nagenoeg zwarmrijp. Voorraad honing gemiddeld 10 à 12 pond. 8 tot 9 Juni: zandkool begint te bloeien, geeft enige honing en veel stuifmeel. Es-doorn en kastanje zijn uitgebloeid. Enige dracht op acacia.

9 tot 18 Juni: af en toe enige dracht op zandkool en wat bloemen in plantsoenen, echter zo weinig dat moet worden bijge-voerd.

F. SLOT.

LIEMERS: Koolzaad eerste dagen te koud, daarna in 5 hete dagen uitgebloeid. Weinig of geen dracht. Acacia de eerste dag tot Pinksteren goed, daarna 8 dagen bulig en winderig en geen dracht.

G. J. A. MEIJER.

WESTERLEE: Per vliegmaschine is hier de laatste maand veel gesproeid met HCH plus olie. Vrij veel sterfte, doch ondanks

dat nog matige dracht op koolzaad. Een bijenhouders in bespoten gebied had on-geveer 6 ha onbespoten koolzaad in zijn omgeving. Hij heeft maar weinig bijen verloren. Mogelijk hebben zijn bijen de niet bespoten velden bevolgen.

Op 19 Juni mosterd in bloei, witte klaver geeft een goede dracht. Op lanen en langs slootwallen vrij veel witte klaver, mis-schien doordat gedurende de strenge win-ter de meeste kou-gevoelige grassen ver-dwenen zijn. Radijs zal over ongeveer 10 dagen bloeien. Tuinbonen en paardeboben worden bevolgen.

F. NANNINGA.

EPE: 20 Mei met goed weer een deel van de bijen naar koolzaad in de N.O.P. ge-bracht. 21 Mei bericht, dat er gespoten zou worden. Alles naar wens verlopen en geen verlies. 23 tot 29 Mei slecht bijenweer. 30 Mei tot 5 Juni tamelijk goed. 5 Juni terug. Goede volken veel broed en goede ontwikkeling. Volken, die eerst naar de Betuwe geweest waren, waren beter dan de andere. Honingooft niet groot wegens grote broedaanzet en weinig vliegdagen. Vuilboom wordt op 16 Juni druk bevolgen en linde staat er goed voor.

JAC. PRUIM.

WOLVEGA: 15 Mei bijen naar koolzaad in N.O.P. 16 tot 23 Mei koud weer en geen dracht. 23 tot 29 Mei goede dracht. Bloei van het koolzaad loopt snel af. Om van de nabloei te profiteren op 27 Mei kunstzwermen gemaakt. Laatste dagen van Mei te koud. De eerste 5 dagen van Juni goed vliegweer. Op 5 Juni koolzaad zo goed als uitgebloeid. Gemiddelde oogst ongeveer 25 pond per volk. Thans witte klaver in bloei. Tot 16 Juni hierop slechts enkele dagen flinke dracht geweest.

TH. BAAS.

EGMOND-BINNEN: Koolzaad Wieringer-meer: koud en geen dracht van 18 tot 22 Mei, matig tot zeer goed van 23 tot 28 Mei, daarna matig tot slecht. Eind van de bloei 4 Juni. Paardebloem: bloeide nog tot 28 Mei en gaf op warme dagen groot overschot. Kastanje: zeer goede dracht van 25 tot 28 Mei, daarna tot einde bloei te koud. Van 4 Juni af enige dracht op verschillende planten, voornamelijk ge-kweekte anemonen, duindoorn, braam. Van 8 tot 18 Juni echter zeer weinig.

A. VAN DEN BERG.

NIJMEGEN: 19 tot 24 Mei kwam de eind-phase van de appelbloei met als slot een fruihoningooft van 6 tot 10 pond per volk. De enkling onder ons, die kool-zaaddracht had, kon 20 pond per volk oogsten. 25 tot 31 Mei iets warmer met enige dracht op cotoneaster, vuilboom enz. De volken ontwikkelden zich gun-stig. Op 1 Juni acacia en korenbloem in bloei, die bij matige regenval vrij veel honing gaven. In sommige gevallen werd reeds 10 à 15 pond acacia-honing per volk geslingerd, terwijl de korenbloem na he-den, 18 Juni, nog wel een drietal weken doorbloeit. De Juni-regen kwam nog pre-cies op tijd om de helde tot ontwikkeling te brengen en de linde vertoont een on-gekend aantal bloemknoppen, zodat de vooruitzichten alleszins gunstig zijn.

A. SMITS.

SOEST: Gezien de late volksontwikkeling en de late bloei der appelbomen en paar-debloemen door guur weer, hebben de bijen toch nog enige dagen in de tweede helft van Mei een goede dracht gehad, al was die dracht dan zeer kort. Sterke vol-ken konden hierdoor nog 8 tot 10 pond honing binnen halen. 23 Mei de volken moereloos gemaakt. Hadden geen van alle belegde doppen, andere jaren op deze datum bijna alle. Van 6 tot 17 Juni matige dracht op acacia, vuilboom en herik. Hier-door zullen de jonge moeren waarschijn-lijk spoedig bevrucht zijn en dus de a.s. linde- en klaverdracht zonder veel risico's kunnen bevligen. Door de vele regens is blad-honing voorlopig niet te ver-wachten.

G. H. GRIJZE.

HENGLO (O.): Twente matige dracht. 6 Juni terug van koolzaad Uithuizerme-den. Goede dracht, 20 tot 40 pond per kast. N.O.P. was niet zo goed. Klaver in de N.O.P. staat er niet zo goed voor als vorig jaar.

NIJHUIS.

Alles voor de

HONINGGOOGST

De nieuwe honingbokalen zijn er! Men zie de foto's en mededelingen in dit nummer!

Van het boekje

„HONING, SOORTEN, EIGENSCHAPPEN, RECEPTEN”

zijn nog enige duizenden exemplaren in voorraad. Ze kosten 15 cent per stuk. Stuur 15 cent aan postzegels en U ontvangt een boekje ter kennisname!

Hebt U onze laatste, geïllustreerde prijscourant al ontvangen? Stuur een briefkaartje en wij zenden U deze prijscourant gratis en franco toe!

Vierraams slinger op solied onderstel, waarin vier broed- of 8 honingramen tegelijk kunnen worden geslingerd. Snijkraan aan de solide ketel. Aandrijving met vrijwel geruisloos werkend wormwiel, vrijloop en terugdrukrem f 140,—

Drieraams slinger, geheel als de vierraams-slinger, doch voor 3 broedramen of 6 honingramen f 110,—

Tweeraams tafelslinger, voor twee broedramen of 4 honingramen, zonder onderstel, met snijkraan aan de ketel f 67,50

Honingzeven. Eerste zeef grof, voor het uitzeven der grovere wasresten, daaronder een zeer fijne zeef. Groot model, (doorsnee 20 cm) f 4,90, gewoon model (doorsnee 16 cm) f 4,25

Het grote model wordt uitsluitend geleverd met 'n beugel, die op de emmer rust. De beugel is uitschuifbaar, zodat de zeef ook op zeer wijd vaatwerk kan worden gebruikt. De kleine zeef wordt naar verkiezing geleverd met een hengel om aan de slinger te hangen of met een vaste beugel.

Ontzegelmes, de bekende goede kwaliteit f 4,—

Ontzegelvork, meer gebruikt dan het ontzegelmes omdat ook oneffen verzegelde raat er gemakkelijk mee kan worden ontzegeld f 2,40

Kaasdoek voor het zeven van honing. Het verdient aanbeveling voor tentoonstellingen of voor de verkoop bestemde honing eerst door de dubbele honingzeef en daarna nog eens door kaasdoek te zeven om een onberispelijk product te krijgen. Stukken van 80 x 80 cm f 0,75

Honingspaan van metaal, met houten handvat voor het uit bussen enz. scheppen van gekristalliseerde honing f 4,60

Honingflacons van zeer helder glas, het bekende „jampot” model, inhoud 450 of 500 gram, met schroefdeksel en karton en perkamentinlage, deze flacons worden verzonden in golfcarton dozen van 50 st., de doos is niet bij de prijs inbegrepen en kan dienen om er de gevulde potjes in aan uw klanten af te leveren. Per stuk f 0,17

Flacons van 250 gram inhoud met deksel en inlagen f 0,14

Deze flacons worden verzonden in dozen van 24 stuks.

Honingbussen. Inhoud 25 kg, binnen en buiten goudgeel gelakt, oversluitend deksel, twee handvatten, stevige metalen voet, per stuk f 3,50

Inhoud 12½ kg, binnen en buiten goudgevernist, met oversluitend deksel en hengel f 1,70

Inhoud 5 kg, uitvoering als boven p stuk f 1,15

Inhoud 2½ kg, uitvoering als bov., p. st. f 0,85

Honingetiketten per 100 f 1,50

Sluitetiketten met rondjes, per 100 f 1,—

Eerst wordt het sluitetiket over het deksel van de flacon geplakt. Het ene einde wordt bedekt met het gewone etiket, het andere met het „rondje”. Op aanvraag zenden wij U gaarne monsters toe.

Bijenkasten en onderdelen; Observatiekasten; Bijenkorven en benodigdheden; Gereedschappen voor korf- en kastmakers; Koninginneteeltgereedschappen; Koninginneteeltkastjes; 5-raamskastjes, 6-raamskastjes; Voedertoestellen; Artikelen voor de honinggoogst; Boeken, Drukwerken, Insignes, Broches, Honingreclamemateriaal.

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen